

**Vairuotojo kompetencijos
B kategorija**

Ižanga

Šioje knygelėje aprašytas pageidautinas B kategorijos transporto priemonių vairuotojų elgesys prie vairo. Tikimasi, kad tokį elgesį demonstruos ir laikantieji praktinį vairavimo egzaminą, kad jiems būtų galima suteikti teisę vairuoti transporto priemones.

Knygelės „Vairuotojo kompetencijos“ turinys pagrįstas aktualiais teisės aktais, reglamentuojančiais kelių eismą, taip pat galiojančiais B kategorijos transporto priemonių vairuotojų egzaminavimo ir mokymo reikalavimais.

Pageidaujamas elgesys kelyje iš esmės priklauso nuo to, ar tinkamai taikomos Kelių eismo taisyklės. Tais atvejais, kai Kelių eismo taisyklių reikalavimai apsiriboja tik bendromis nuostatomis, pageidaujami įvairūs vairuotojo veiksmai, atitinkantys vairavimo egzamino reikalavimus.

Knygelėje daug dėmesio skiriama kelių eismo dalyvių interesams bei pagarbiam ir atsargiam elgesiui kelyje. Taip pat pabrėžiama aplinkos tausojimo ir energijos taupymo svarba.

Vairuotojas turi suprasti, kad vairavimo saugumą užtikrina ne tik Kelių eismo taisyklių ir kelio ženklų paisymas, bet ir socialus elgesys prie vairo. Vairuotojas per egzaminą turi ne tik demonstruoti, kad geba vairuoti tinkamai ir ryžtingai, bet ir tai, kad jis yra pasiruošęs paisyti kitų eismo dalyvių interesų. Jeigu tai yra saugu, vairuotojas visada turi reaguoti į kitų eismo dalyvių daromas klaidas.

„Vairuotojo kompetencijos“ pirmiausia skirtos vairavimo instruktoriams ir egzaminuotojams.

Pirmajame leidinio skyriuje kalbama apie transporto priemonės valdymą ir naudojimą, antrajame skyriuje aprašomas konkrečią situaciją atitinkantis apgalvotas ir socialus vairuotojo elgesys, kuris padeda užtikrinti saugų dalyvavimą kelių eisme. Šiuose skyriuose aprašytos temos yra bendro pobūdžio ir tinka visoms trečiajame skyriuje aprašytoms situacijoms.

Knygelėje neaptariami Kelių eismo taisyklės ir kelio ženklai, kadangi skaitytojas jau turi būti išsamiai susipažinęs su jų reikalavimais.

„Vairuotojo kompetencijos“ nėra pamokos planas ir vairavimo instruktoriui knygelės turinys turėtų būti mokymo tikslu. Išsamus pageidaujamo vairuotojo elgesio kelyje aprašas padės vairavimo instruktoriams suprasti, ko iš jų mokinių tikimasi per egzaminą. Kaip instruktorius šias žinias perteiks savo mokiniams, priklausys tik nuo jo kompetencijos. Egzaminuotojas vertins, ar vairuotojo elgesys prie vairo skiriasi (ir jei taip, tai kiek) nuo aprašyto pageidaujamo elgesio kelyje (pažymėta pieštuko simboliu ✎). Egzaminuotojo sprendimas dėl egzamino rezultato priklausys nuo vairuotojo pademonstruoto netinkamo elgesio rimtumo ir dažnumo.

„Vairuotojo kompetencijos“ gali būti naudingos ne tik vairavimo instruktoriams ir egzaminuotojams, bet ir vairuotojo pažymėjimą turintiems asmenims – jie gali kritiškai įvertinti savo elgesį kelyje.

Už pagalbą rengiant šį leidinį dėkojame kolegoms iš Nyderlandų Karalystės vairuotojų egzaminavimo įstaigos – Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen.

Valstybės įmonės „Regitra“
Egzaminų metodikos skyrius

Turinys

Ižanga	2
1 skyrius. Transporto priemonės paruošimas važiuoti ir vairavimas	5
1.1. Transporto priemonės paruošimas važiuoti	5
Sėdėseną ir vairo laikymas	5
Vairo valdymas	5
Veidrodėlių reguliavimas	6
Saugos diržų naudojimas	6
1.2. Įtaisų valdymas	7
Variklio paleidimas	7
Variklio išjungimas	7
Sankabos, pavarų dėžės ir degalų tiekimo valdymas	7
Stabdžių valdymas	9
Bendros pastabos dėl įtaisų valdymo	9
Vairuotojo elgesys, padedantis tausoti aplinką ir taupyti energiją	10
Apšvietimo ir aparatūros valdymas	10
Transporto priemonės valdymas	11
2 skyrius. Saugus ir tinkamas dalyvavimas kelių eisme	13
2.1. Eismo situacijos įvertinimas	13
2.2. Tinkamas ir ryžtingas elgesys	15
Tinkamas elgesys	15
Ryžtingas elgesys	16
2.3. Kitų eismo dalyvių interesai	16
3 skyrius. Dalyvavimas kelių eisme	19
3.1. Važiavimo pradžia	19
Pajudėjimas iš stovėjimo vietos	19
Pajudėjimas iš vietos transporto sraute	20
3.2. Važiavimas tiesiu ir vingiuotu keliu	21
3.3. Elgesys artėjant prie sankryžų ir važiuojant per jas	27
3.4. Posūkiai	30
3.5. Greitėjimas ir lėtėjimas	34
Greitėjimas	34
Lėtėjimas	38
3.6. Aplenkimas ir apvažiavimas	41
3.7. Prasilenkimas, lenkiamo vairuotojo vaidmuo	47
3.8. Persirikiavimas ir judėjimas lygiagrečiai su kitomis transporto priemonėmis	49
3.9. Elgesys ypatingose kelio dalyse ir šalia jų	52
Išvažiavimas iš šalia kelio esančios teritorijos	52
Įvažiavimas į šalia kelio esančią teritoriją	53
Gyvenamoji zona	55
Geležinkelio pervaža	56
Pėsčiųjų perėja	59
Maršrutinio transporto stotelė	61
Žiedinė sankryža	62
3.10. Saugūs ir taisyklingi veiksmai bei manevrai	67
Pasiruošimas važiuoti ir automobilio patikrinimas	68

Įlipimas ir išlipimas	69
Važiavimas įkalnėje	70
Važiavimas atbuline eiga	71
Automobilio pastatymas į stovėjimo vietą	72
Apsisukimas.....	75

1 skyrius. Transporto priemonės paruošimas važiuoti ir vairavimas

Šio skyriaus nuostatos taikomos visoms 3 skyriuje aprašytoms situacijoms.

1.1. Transporto priemonės paruošimas važiuoti

Transporto priemonė, prieš išvažiuojant su ja į kelią, turi būti tvarkinga: sėdynės ir veidrodėliai turi būti sureguliuoti taip, kaip aprašyta šiame skyriuje, transporto priemonės saugos diržai naudojami pagal paskirtį.

Sėdėseną ir vairo laikymas

Vairuotojas prie vairo turi sėdėti taip, kad galėtų atlikti visus reikiamus veiksmus ir lengvai judėti.

Kai kuriuose automobiliuose vairo aukštis gali būti reguliuojamas. Vairuotojo patogumą užtikrina tinkamai parinktas vairo aukštis ir sureguliuota sėdynė bei nugaros atrama. Niekada nereguliuokite vairo ir (arba) sėdynės padėties važiuodami. Kai sėdėseną tinkama, geriau jaučiamas automobilis, nes su juo liečiasi maksimalus kūno plotas. Be to, tinkamai sureguliuota galvos atrama apsaugo kaklą ir galvą nuo traumos eismo įvykio metu, ypač tais atvejais, kai vienas automobilis priekiu trenkiasi į kito automobilio galą. Dėl to vairuotojo ir keleivių sėdynių galvos atramos turi būti sureguliuotos, atsižvelgiant į žmogaus ūgį. Jeigu galvos atramą galima paversti, pasirinkite, kad tarp jos ir galvos būtų kuo mažesnis atstumas.

Sėdėseną tinkama, jeigu sėdynė ir galvos atrama optimaliai pritaikytos vairuotojui, taigi:

- ✓ kuo didesnė šlaunų dalis liečiasi su sėdyne;
- ✓ visiškai atsirėmus į nugaros atramą, galima tinkamai abiem rankomis suimti vairą viršutiniame jo taške;
- ✓ visiškai įspaudus sankabos pedalą kairė koja vis tiek lieka truputį sulenкта;
- ✓ kelias gerai matomas;
- ✓ galvos atramos viršus yra tokia pat aukštyje, kaip ir viršugalvis.

Vairo valdymas

Vairas gali būti sukamas dviem būdais: perdavimo arba perėmimo metodu. Pirmenybė turėtų būti teikiama perdavimo metodui. Tačiau perėmimo metodas puikiai tinka tada, kai reikia greitai manevruoti važiuojant nedideliu greičiu.

Kai vairas grąžinamas į pradinę padėtį (ištiesinami automobilio ratai), jį reikia laikyti abiem rankomis.

Kai važiuojama, įjungus atbulinę pavarą, pageidautina, kad vairas viena ranka būtų laikomas iš viršaus, o kita ranka naudojama atramai.

Kai automobilis stovi, negalima be reikalo sukiooti vairo.

Vairas laikomas tinkamai, jeigu:

- ✓ jis nėra stipriai gnaužiamas abiem rankomis;
- ✓ rankos ant vairo guli vadinamojoje padėtyje „be penkiolikos trys“;
- ✓ rankos truputį sulenktos;
- ✓ rankos dedamos išorinėje vairo pusėje.

Venkite remtis kaire ranka į automobilio dureles. Tokia padėtis apriboja manevravimo galimybes.

Vairą laikykite abiem rankomis (išskyrus tada, kai perjungiate pavaras, liečiate stovėjimo stabdžio rankeną arba jungiklius).

Venkite sukti vairą taip, kad susikryžiuotų abi rankos. Net ir važiuojant nedideliu greičiu tai riboja automobilio valdymo galimybes.

Veidrodėlių reguliavimas

Veidrodėliai sureguliuoti tinkamai, jei vaizdas juose yra optimalus.

Veidrodėlius sureguliuoti reikia prieš pradėdant važiuoti.

Reguliuojant veidrodėlius reikia stengtis nesiliesti prie jų stiklo.

Galinio vaizdo veidrodėlis

- ✓ Veidrodėlis sureguliuotas tinkamai, jeigu jo viduryje (žiūrint vertikaliai) matomas galinio automobilio stiklo vidurys).
- ✓ Veidrodėlio aukštis tinkamas, jeigu per jį matomas optimalus vaizdas.

Šoniniai veidrodėliai

- ✓ Veidrodėlis sureguliuotas tinkamai, jeigu (įsivaizduojama) horizonto linija eina maždaug toje veidrodėlio vietoje, kur pasibaigtų viršutinis jo ketvirtadalis (žiūrint nuo viršaus).
- ✓ Kairės pusės veidrodėlis sureguliuotas tinkamai, jeigu jame matyti kairys automobilio šonas ir kiek galima didesnė kelio, esančio už automobilio galinio kairio kampo, dalis.
- ✓ Dešinės pusės veidrodėlis sureguliuotas tinkamai, jeigu jame matyti dešinys automobilio šonas ir kiek galima didesnė kelio, esančio šalia dešinio automobilio šono ir už jo, dalis.

Saugos diržų naudojimas

Diržas turi būti įtemptas. Tik tada jis užtikrins optimalų saugumą. Ypatingą dėmesį skirkite apatinei saugos diržo daliai, juosiančiai klubus. Saugumo sumetimais primygtinai nerekomenduojama naudoti pagalbinių priemonių, skirtų saugos diržo sukeliams nepatogumams mažinti (pavyzdžiui, spaustukų).

1.2. Įtaisų valdymas

Tam, kad bet kokiomis sąlygomis visiškai kontroliuotumėte transporto priemonę, turite mokėti gerai ją valdyti.

Dauguma veiksmų su valdymo įtaisais turėtų būti atliekama automatiškai. Vairuotojas turi sugebėti savarankiškai naudoti tam tikrus automobilyje esančius įrenginius, pavyzdžiui, apiplauti priekinį ir galinį stiklą, įjungti arba išjungti galinio stiklo šildymą, langų valytuvus ir apšvietimą. Šie veiksmai neturi sumažinti vairuotojo dėmesio ir kelti pavojų transporto priemonės kontrolei. Vairuotojas turi sugebėti nežiūrėdamas rasti įvairius valdymo įtaisus bei jungiklius ir jais naudotis.

Variklio paleidimas

- ✓ Stovėjimo stabdys turi būti įjungtas.
- ✓ Pavarų dėžės svirtis turi būti neutralioje padėtyje.
- ✓ Prietaisai, vartojantys elektros energiją, turi būti išjungti.
- ✓ Iki galo įminkite sankabos pedalą.
- ✓ Įjunkite degimą (variklio nepaleiskite). Patikrinkite, ar užsidegė visos privalomos lemputės.
- ✓ Pagal transporto priemonės naudojimo instrukciją paleiskite variklį.
- ✓ Patikrinkite prietaisų skydelį (lemputės, matuokliai ir pan.).
- ✓ Patikrinkite stabdžių slėgį (įspauskite stabdžių pedalą).
- ✓ Jeigu variklis dirba, palengva atleiskite sankabos pedalą (ši nuostata netaikoma, jeigu iš karto pradėsite važiuoti).

Variklio išjungimas

Jeigu planuojate sustoti ilgesniam laikui (ilgiau nei minutei), aplinkos tausojimo sumetimais:

- ✓ įjunkite stovėjimo stabdį;
- ✓ pavarų dėžės svirtį perjunkite į neutralią padėtį;
- ✓ išjunkite nereikalingus elektros energiją eikvojančius prietaisus;
- ✓ užgesinkite variklį.

Prieš išlipdami iš transporto priemonės ištraukite ir pasiimkite raktelį (paleidimo kortelę ar pan.). Nepamirškite užrakinti automobilio.

Sankabos, pavarų dėžės ir degalų tiekimo valdymas

Sankaba, pavarų dėžė ir degalų tiekimas turi būti valdomi saugiai ir taisyklingai.

Sankaba

Sankaba sujungia variklį su varomaisiais ratais arba nuo jų atjungia. Ji turi būti naudojama atsargiai, kad jos veikimas būtų sklandus, o dalys ilgiau tarnautų.

Sankabos pedalas turi būti įminamas kairės pėdos priekiu. Nepamirškite, kad sankabos pedalas turi būti įmintas iki galo. Negalima visą laiką laikyti pėdos ant sankabos pedalo, prie jo liestis galima tik tada, kai reikia paspausti.

Kai sankabos pedalas nenaudojamas, pėda neturi būti laikoma virš jo. Pageidautina, kad pėda būtų pastatyta sankabos pedalui iš kairės.

Greitį reguliuoti sankabos pedalu galima tik pajudant iš vietos, lėtai važiuojant ir labai lėtai važiuojant, įjungus atbulinę pavarą.

Kai stabdoma, sankabos pedalas turi būti įmintas prieš pat pradėdant varikliui dirbti tuščiąja eiga.

Pavarų dėžė

Kai pavaros perjungiamos tinkamai ir reikiamu metu (tiek greitėjant, tiek lėtėjant), užtikrinamas optimalus variklio jėgos perdavimas varomiesiems ratams. Todėl:

- ✓ nespauskite pavarų dėžės svirties per stipriai;
- ✓ neperjunginėkite pavarų be reikalo;
- ✓ jeigu važiuojama mažesniu greičiu, nei reikia pagal pasirinktą pavarą, arba jeigu didinant greitį pavara neperjungiama į aukštesnę, gali būti sugadintas variklis;
- ✓ tinkamos pavaros pasirinkimas leidžia optimaliai išnaudoti variklio galią.

Pavarų dėžės svirtį laikykite laisvai. Kad ir kuria pavara važiuotumėte, negalima viršyti didžiausio ir mažiausio leidžiamo variklio apskukų skaičiaus (nurodyta transporto priemonės naudojimo instrukcijoje). Tai taip pat svarbu aplinkos apsaugos sumetimais. Kol variklis neįšilęs, jo apskukų skaičius yra labai ribojamas.

Važiavimo pradžia (pajudėjimas iš vietos)

Iki galo įspauskite sankabos pedalą.

Neskubėdami įjunkite pirmą arba atbulinę pavarą.

Didinant degalų tiekimą, turi didėti ir pavaros. Kai pajuntate, kad sankaba suveikė, akimirksniui sulaukite tiek sankabos, tiek greičio pedalą (jei stovėjimo stabdys įjungtas, išjunkite). Sankabos pedalas turi būti atleidžiamas palengva, kartu didinant degalų tiekimą (variklio apskukas).

Perjungimas į aukštesnę pavarą

Vienu judesiu iki galo įspauskite sankabos pedalą, tuo pat metu mažindami degalų tiekimą, o pavarų dėžės svirtį perjunkite į kitą pavarą, po to vėl pradėkite didinti degalų tiekimą.

Pastaba: perjungdami pavaras venkite automobilio sukrėtimo.

Perjungimas į žemesnę pavarą

Mažindami degalų tiekimą, vienu judesiu iki galo įspauskite sankabos pedalą, pavarų dėžės svirtį perjunkite į pageidaujamą pavarą ir parinkite atitinkamą degalų tiekimą.

Kai trumpam stabtelima gatvėje (pavyzdžiui, prie šviesoforo), reikia, vos tik automobilis sustoja, perjungti pavarų dėžės svirtį į pirmą pavarą. Sankabos pedalas lieka įspaustas.

Jeigu sustojama ilgesniam laikui, pavarų dėžės svirtis turi būti perjungta į neutralią padėtį. Sankabos pedalas atleidžiamas. Jei reikia, įjungiamas stovėjimo stabdys.

Degalų tiekimas

Greičio pedalu (netiesiogiai) reguliuojamas į variklį perduodamų degalų kiekis ir atitinkamai variklio apskukų skaičius. Priklausomai nuo pasirinktos pavaros nustatomas automobilio greitis ir variklio trauka.

Greičio pedalas spaudžiamas dešine pėda. Jeigu kulnas tvirtai remsis į automobilio dugną, tai leis užtikrinti tinkamą greičio valdymą. Reikia vengti staigaus greičio pedalo spaudimo ir atleidimo (sukrėtimo).

Stabdžių valdymas

Automobilio stabdžiai turi būti valdomi taisyklingai ir naudojami laiku.

Automobilis gali būti stabdomas:

- ✓ mažinant perduodamą degalų kiekį;
- ✓ nuspaudžiant stabdžių pedalą.

Stabdžių valdymas apima sąmoningą jų naudojimą ir tausojimą. Nuspaudus stabdžių pedalą, taip pat galima perjungti pavarų dėžės svirtį į žemesnę pavarą. Tai padės išvengti sankabos apkrovos stabdant.

Jeigu tenka stabdyti, nepradėkite nuo pavarų perjungimo. Tai nereikalingi veiksmai, dėl kurių papildomai dyla automobilio detalės.

Stabdymo metu venkite ratų blokavimo.

Jeigu sustojote ilgesniam laikui, įjunkite stovėjimo stabdį.

Pagrindinis stabdys

Stabdžių pedalas spaudžiamas dešinės pėdos priekiu.

Stabdymo jėga turi būti kiek galima tolygiau paskirstyta per visą stabdymo kelią.

Jeigu automobilis visiškai sustabdomas, prieš pat jam sustojant reikia taip sumažinti stabdžių slėgį, kad automobilio nekrestelėtų.

Sankabos pedalas įminamas prieš pat sustojant automobiliui.

Stovėjimo stabdys

✓ Valdomas ranka arba koja.

✓ Naudojamas tik automobiliui stovint.

Bendros pastabos dėl įtaisų valdymo

Jeigu darant posūkį pasirenkama kita pavarą, įspausti sankabos pedalą ir pakeisti pavarą reikia prieš pradėdant sukti vairą. Posūkis baigiamas sklandžiai ištiesinant vairą.

Venkite stabdyti posūkio metu.

Jeigu tenka staiga didinti greitį (pavyzdžiui, įsiliejant į eismą), padidinkite degalų perdavimą į variklį ir perjunkite aukštesnę pavarą.

Jeigu aplinkybės leidžia, galima prieš rikiuojantis į lėtėjimo juostą iš anksto sumažinti degalų tiekimą. Tai padeda taupyti degalus. Venkite perjungti žemesnę pavarą, jeigu kelias tiesus ir nėra kliūčių.

Vairuotojo elgesys, padedantis tausoti aplinką ir taupyti energiją

Motorinių transporto priemonių vairuotojai gali prisidėti prie aplinkos tausojimo ir energijos taupymo, jei tik mokės tinkamai elgtis kelyje.

Degalų vartojimas

Sunaudojamų degalų kiekį iš esmės nulemia automobilio būklė, mokėjimas suplanuoti maršrutą ir vairavimo būdas. Todėl:

- ✓ pasirūpinkite, kad slėgis padangose būtų tinkamas;
- ✓ pasirūpinkite tinkamu variklio suregulavimu;
- ✓ važiuokite pasirinkę tinkamą pavarą;
- ✓ venkite staigiai stabdyti;
- ✓ stenkitės visada važiuoti tolygiu greičiu;
- ✓ jeigu greitis pastovus, stenkitės važiuoti aukščiausia pavarą;
- ✓ stenkitės automobilio greitį reguliuoti keisdami perduodamą degalų kiekį, o ne naudodami stabdžius;
- ✓ venkite perjungti pavarą į žemesnę nuosekliai jungdami visas pavaras;
- ✓ be reikalo nevažinėkite su kroviniu ar atvirais langais (dėl to smarkiai išauga degalų suvartojimas);
- ✓ išjunkite nereikalingus elektros prietaisus (pavyzdžiui, oro kondicionierių ar galinio lango šildymą);
- ✓ naudokitės autopilotu (padeda taupyti degalus).

Važiuojant didesniu greičiu, suvartojama daugiau degalų, todėl išmetama atitinkamai daugiau kenksmingųjų medžiagų.

Apšvietimo ir aparatūros valdymas

Kalbant apie apšvietimo įtaisų ir elektros prietaisų naudojimą, galioja tokios bendrosios taisyklės:

- ✓ apšvietimas ir aparatūra reguliuojami tinkamu būdu;
- ✓ apšvietimo ir aparatūros naudojimas neturi sumažinti vairuojant dėmesingumo į tai, kas vyksta kelyje;
- ✓ apšvietimas ir aparatūra neturi būti valdomi ilgiau, nei tai reikalinga.

Čia kalbama apie tinkamą apšvietimo pasirinkimą ir automobilyje esančios (pagalbinės) aparatūros naudojimą. Pavyzdžiui:

- ✓ langų plovimas;
- ✓ garso signalas;
- ✓ langų valytuvai;
- ✓ galinio lango šildymas;
- ✓ transporto priemonės vidaus šildymas.

Svarbu, kad vairuotojas būtų susipažinęs su automobilio vidumi, prietaisų skydelio suskirstymu ir įvairių valdymo įtaisų funkcijomis.

Važiavimas naktį ir esant labai blogam matomumui

Teisės aktuose nustatytu paros metu ar esant kitoms atitinkamoms aplinkybėms, kai matomumas ypač pablogėja, reikia pasirinkti tinkamą apšvietimą.

Iš esmės visada važinėjama su jungtais artimųjų šviesų žibintais.

Tolimųjų šviesų žibintai gali būti jungiami tik naktį, taip pat jie gali būti naudingi, kai matomumas sumažėja dėl pasirinkto važiavimo greičio.

Tolimųjų šviesų žibintai turi netrukdyti kitiems eismo dalyviams.

Matomumas gali stipriai pablogėti dėl:

- ✓ rūko;
- ✓ snygio;
- ✓ lietaus;
- ✓ akinančios saulės šviesos;
- ✓ važiavimo tuneliu, kuriame nepakanka dienos šviesos;
- ✓ važiavimo keliu, kurį dėl aukštų medžių prastai apšviečia saulė.

Be to, žibintai jungiami ne tik tam, kad vairuotojas geriau matytų, bet ir tam, kad būtų geriau matomas jo paties automobilis!

Tuneliuose visada važiuojama tik su jungtais artimųjų šviesų žibintais.

Stovintys ir lėtai važiuojantys automobiliai reikalauja papildomo dėmesio.

Prasilenkiant su kitu automobiliu geriau nežiūrėti į jo žibintų šviesas, kad šios netyčia neapakintų.

Orientuotis kelyje padeda pakelės stulpeliai ir ženklinimo linijos.

Transporto priemonės valdymas

Čia kalbama apie bendrą transporto priemonės valdymą. Vairuotojas, atlikdamas įvairius veiksmus, visiškai ir savarankiškai kontroliuoja transporto priemonę.

Įtaisų valdymo veiksmai derinami su žvalgymusi ir reikalauja atitinkamai valdyti vairą. Būtina laiku atpažinti eismo ar kelio situaciją, reaguoti ir pagal tai tinkamai valdyti transporto priemonę.

Transporto priemonės pobūdis ir būklė

Tam, kad vairuotojas galėtų tinkamai valdyti transporto priemonę, reikia, kad jis būtų susipažinęs su transporto priemone. Automobilio svorio centro vieta iš esmės nulemia važiavimo stabilumą, vairavimo būdą ir elgesį posūkiuose.

Transporto priemonės važiavimas kelyje gali priklausyti ir nuo jos būklės. Taip pat įtakos turi keleivių skaičius, vežamas kroviny ir jo pakrovimo būdas. Naudinga žinoti transporto priemonės matmenis, taip pat kurie automobilio ratai yra varantieji.

Slydimo pavojus

Automobilis pradeda slysti, kai tarp padangų ir kelio dangos nebelieka sankibos.

Tai gali įvykti dėl:

- ✓ staigaus ir šiurkštaus stabdymo;
- ✓ kelio pasvirimo, šlaitų, šoninio vėjo;
- ✓ per greito sankabos atleidimo;
- ✓ per staigaus greičio didinimo;
- ✓ šiurkštaus vairavimo;
- ✓ per staigaus posūkio;
- ✓ padangų rūšies ir būklės.

Automobilis taip pat gali pradėti slysti dėl kelio dangos rūšies ir būklės arba staigaus jos pasikeitimo.

Kai kyla slydimo pavojus, turi būti atitinkamai derinamas transporto priemonės valdymas. Šioje knygelėje nerašoma, ką daryti, kai automobilis pradeda slysti.

Vairo valdymas

Vairą reikia valdyti nuolat. Kitų įtaisų valdymo metu, taip pat įjungiant arba išjungiant įvairius pagalbinius prietaisus, vairu turi būti palaikoma reikiama automobilio važavimo kryptis.

Vairuotojas turi stengtis išlaikyti važiojamą pageidaujama trajektorija kuo mažiau sukiodamas (nereikalingai ir šiurkščiai) vairą, taip pat atsižvelgdamas į teisės aktuose nustatytą kelio dalių naudojimą. Žvalgymasis, kitas vairuotojo elgesys ir veiksmai neturi neigiamai veikti transporto priemonės valdymo.

2 skyrius. Saugus ir tinkamas dalyvavimas kelių eisme

Šiame skyriuje bendrais bruožais aprašomas labiausiai pageidautinas vairuotojo elgesys kelyje. Aprašymas remiasi Kelių eismo taisyklių 4 ir 9 punktų nuostatomis ir visuomenei priimtinomis vairuotojo elgesio normomis.

Šio skyriaus nuostatos taikomos visoms 3 skyriuje aprašytoms situacijoms.

2.1. Eismo situacijos įvertinimas

Kad vairuotojas saugiai ir tinkamai važinėtu keliais, jis turi sugebėti įvertinti eismo situaciją, taigi reikia atpažinti:

- ✓ konkretias eismo situacijas;
- ✓ greitai įvyksiančias situacijas;
- ✓ situacijas, kurios tam tikromis aplinkybėmis gali įvykti, ir tinkamai į visa tai reaguoti.

Čia svarbūs tokie veiksniai:

- ✓ žmogus;
- ✓ kelias ir aplinka;
- ✓ transporto priemonė;
- ✓ oro sąlygos.

Vairuotojas turi atkreipti dėmesį į aplinkybes, kurios artėjant ir (arba) tolstant reikalauja ypatingo atsargumo, pavyzdžiui:

- ✓ blogi, nutrupėję važiuojamosios kelio dalies kraštai;
- ✓ ant kelio besimėtantys objektai, kurie gali kelti pavojų eismo dalyviams (juos reikia patraukti);
- ✓ per arti važiuojamosios kelio dalies esantys objektai;
- ✓ virš važiuojamosios kelio dalies išsikišančios medžių šakos, kabantys ženklai, stoginės ir t. t.;
- ✓ siauri įvažiavimai dėl atliekamų kelio darbų, tiltai, įvažiavimai ir išvažiavimai, lėtėjimo ir greitėjimo juostos ir t. t.;
- ✓ kelio dalys, kuriose eismas reguliuojamas laikiniais vertikaliais ir horizontaliais kelio ženklais;
- ✓ važiavimas per galias balas (stabilumo praradimas);
- ✓ vėjo šuorai;
- ✓ vėžių susidarymas ir kiti išilginiai kelio nelygumai;
- ✓ ant važiuojamosios kelio dangos esančios medžiagos, pavyzdžiui, smėlis, žvyras, skalda, lapai, tepalas;
- ✓ apledėjęs kelias;
- ✓ grotelės;
- ✓ iš transporto priemonių išsikišantys kroviniai;
- ✓ nelygus ir duobėtas kelias, ištrupėjusi kelio danga;
- ✓ dėl karšto oro tirpstantis asfaltas.

Reikia pasirinkti tokį važiavimo greitį, kad reikėtų kuo mažiau stabdyti

Situacijų, kai reikia iš anksto numatyti važiavimo greitį, pavyzdžiai:

- ✓ sukimas į kairę arba į dešinę, kai greta dviračių arba pėsčiųjų taku važiuoja (eina) kitas eismo dalyvis (geriau prieš sustojant važiuoti taip, kad dviratininkas liktų matomas, nei jį aplenkti ir sustoti priešais);
- ✓ stabtelėjimas, kai priešais stovi transporto priemonė ir iš priekio atvažiuoja dar viena;
- ✓ artėjimas prie automobilių spūsties (važiavimas iš paskos), kai automobiliai ką tik vėl pajudėjo;
- ✓ važiavimas sankryža, kurioje gali būti kitų transporto priemonių.

Jeigu viena paskui kitą važiuoja kelios transporto priemonės, pirmos važiuojančios transporto priemonės vairuotojas turi stengtis išlaikyti tolygų važiavimo greitį. Taip saugiau, be to, pagerinamas transporto srautas. Taip pat taupomi degalai ir tausojama aplinka.

Jeigu neišvengiamai tenka sustoti, vairuotojas turi įspėti apie savo ketinimus iš paskos važiuojantį vairuotoją pamirksėdamas stabdžių arba avariniais žibintais (jei tai netrukdo eismo saugumui).

Jeigu neišvengiamai tenka sustoti, reikia pasirūpinti, kad nesutriktų eismas:

- ✓ priešpriešinio eismo juostoje;
- ✓ geležinkelio pervažoje;
- ✓ pėsčiųjų perėjoje arba sankirtoje su dviračių taku;
- ✓ sankryžoje;
- ✓ lėtėjimo arba greitėjimo juostoje.

Vairuotojas turi būti atidus, kad tikėtini kelių eismo pokyčiai nenustebintų ir nepriverstų staigiai stabdyti arba pasukti vairą, pavyzdžiui:

- ✓ stotelėje sustojęs autobusas ar troleibusas;
- ✓ greta sustojusio autobuso ar troleibuso per kelią einantis pėsčiasis;
- ✓ atsidarančios kelkraštyje sustojusio automobilio durelės;
- ✓ riedantis be priežiūros paliktas automobilis (atkreipkite dėmesį į išmetamąsias dujas, degančius žibintus ir pan.);
- ✓ pajudantis automobilis, į kurį įsėdo keleivis;
- ✓ automobilis, manevruojantis, kad išvengtų ant važiuojamosios kelio dalies esančių objektų (balų, duobių);
- ✓ priekyje važiuojantis automobilis, kurio vairuotojas gali stabdyti dėl dėmesį patraukusio įvykio (mirksintys švyturėliai, besileidžiantys lėktuvai, nelaimingas atsitikimas ir pan.).

Vairuotojas turi nuolat galvoti apie galimas kitų eismo dalyvių klaidas, dėl kurių gali įvykti eismo įvykis, pavyzdžiui:

- ✓ kelio trumpinimas, darant posūkį;
- ✓ per mažas atstumas iki priekyje važiuojančios transporto priemonės;
- ✓ artėjimas prie sankryžos ir važiavimas (ėjimas) per ją dideliu greičiu;
- ✓ pavėluotas arba šiurkštus stabdymas;
- ✓ važiavimas situacijos neatitinkančiu greičiu;
- ✓ lenkimas tokiose vietose ir tokiais momentais, kai tai daryti yra neatsakinga;
- ✓ šiurkštus eismo juostų keitimas ir t. t.

Venkite įstrigti, kai:

- ✓ tenka sustoti už pastatytos transporto priemonės, todėl sunku laiku įvertinti situaciją ir trukdoma pravažiuoti lenkiantiems vairuotojams;
- ✓ persirikiavus nebeįmanoma pasukti į kairę dėl pavėluotos reakcijos į lenkiančiųjų srautą.

Kelionės automobiliu nepradėkite, jeigu esate nepailsėjęs, pavargęs ar sudirgęs.

Atsižvelkite į tikėtinas oro sąlygas.

Neskubėkite ir iš anksto pasiruoškite ilgesnei kelionei automobiliu.

Jeigu važiujate į nepažįstamą vietą, naudokitės navigacijos sistema arba iš anksto išnagrinėkite žemėlapij.

Kilus audrai, nepamirškite, kad ant automobilio gali užkristi įvairių objektų, pavyzdžiui, medžio atplaišų.

Vairuodami automobilį neleiskite, kad jūsų dėmesį blaškytų keleiviai, radijas ar pokalbiai mobiliuoju telefonu.

Jeigu norite geriau matyti gatvę, pažiūrėkite į atspindį vitrinų languose.

Jei įmanoma, eismo srautą kirkite kitam, didesniai, automobiliui iš paskos.

Stenkitės vengti įtampą keliančių situacijų kelyje (pavyzdžiui, nevažiokite ilgą laiką šalia transporto priemonių junginio).

Stenkitės įvertinti bendrą situaciją kelyje.

Paskirstykite dėmesį.

Kad spėtumėte laiku sureaguoti, stebėkite aplinką.

Jei įmanoma, pasirūpinkite atsarginiu keliu.

Reaguokite į kitų eismo dalyvių elgesį.

Stenkitės prisidėti prie sklandaus eismo srauto kūrimo.

Tam, kad būtų galima saugiai dalyvauti kelių eisme, nepaprastai svarbu paisyti šio skyriaus nurodymų. Tai bendri nurodymai, susiję su dalyvavimu eismo sraute apskritai.

Tai tam tikri vairavimo įgūdžiai, kuriuos galima laikyti pagrindiniu elgesiu. Kiekvienas vairuotojas turi taikyti šiuos esminius įgūdžius, nepriklausomai nuo to, kokį manevrą atlieka ar kokioje situacijoje atsidūrė.

2.2. Tinkamas ir ryžtingas elgesys

Čia kalbama apie važiavimo greitį ir vairavimo veiksmų, susijusių su kitų eismo dalyvių veiksmiais ar susiklosčiusiomis eismo aplinkybėmis, atlikimo sklandumą.

Taip pat kalbama apie būtiną ryžtingumą dalyvaujant kelių eisme. Visi vairavimo veiksmai, susiję su kitų eismo dalyvių veiksmiais, ir reakcija į susiklosčiusias eismo aplinkybes turi būti ryžtinga.

Tinkamas elgesys

Laikantis galiojančių reikalavimų, reikia pasirinkti tokį važiavimo greitį, kuris atitiktų kitų transporto priemonių greitį ir eismo situaciją bei padėtį kelyje. Vadinasi, negalima be reikalo važiuoti lėtai, nes tai trukdytų kitiems eismo dalyviams.

Visada reikia važiuoti tokiu greičiu, kad dėl jo nekiltų pavojaus ir nebūtų sudaryta kliūčių kitiems eismo dalyviams. Taip pat reikia atsižvelgti į didžiausią leidžiamą greitį ir sugebėti laiku sulėtinti

ir sustabdyti transporto priemonę. Transporto priemonė turi būti stabdoma atsižvelgiant į atitinkamą kelių eismo situaciją.

Tinkamas elgesys reiškia, kad vairuotojas turi gebėti kontroliuoti bet kokius veiksmus. Tai teigiamai veikia bendrą eismo situaciją, todėl eismas vyksta ramiai, saugiai ir sklandžiai.

Vairuotojo elgesys bus tinkamas, jei:

- ✓ turės laiko priderinti savo elgesį prie eismo situacijos;
- ✓ nesitikės, kad kiti eismo dalyviai visada elgsis teisingai;
- ✓ visada savęs paklaus: Ar kiti eismo dalyviai mane mato? Ar mane pamatė? Jeigu manęs nepamatė, koks atsarginis variantas?

Ryžtingas elgesys

Vairuotojas turi būti ryžtingas, nedera dvejoti priimant sprendimus, išskyrus tuos atvejus, kai eismo situaciją galima pavadinti neįprasta arba netikėta.

Jeigu vairuotojas elgiasi neužtikrintai ir dvejoja, kiti eismo dalyviai gali pradėti abejoti dėl to, kaip susiklostys eismo situacija. Jeigu vairuotojas, suplanavęs tam tikrą manevrą, tinkamai atliko paruošiamuosius veiksmus arba pradėjo vykdyti patį manevrą, jį reikėtų iš esmės ir užbaigti.

Įprastomis aplinkybėmis nereikėtų be reikalo duoti pirmumą kitam vairuotojui, užleisti jį priekį arba laukti ilgiau, nei reikalauja situacija.

Tačiau siekiant sklandesnio eismo srauto arba saugesnės padėties kelyje, kartais gali būti pageidautina elgtis kitaip, nei aprašyta.

Be to, teigiamai vertinamas akių kontakto su kitu vairuotoju ieškojimas. Akių kontaktas palengvina bendravimą ir padeda suprasti kito vairuotojo ketinimus.

2.3. Kitų eismo dalyvių interesai

Čia plačiau kalbama apie atsargų bei pagarbų elgesį kartu ir eismo situacijos įvertinimą.

Atsargiu įvardijamas toks elgesys, kai vairuotojas, siekdamas išvengti eismo įvykio, stengiasi daryti kuo mažiau klaidų, atsižvelgia į galimas kitų eismo dalyvių klaidas, geba laiku keisti vairavimo būdą pagal pasikeitusias eismo sąlygas ir situaciją.

Atsargus elgesys pirmiausia grindžiamas:

- ✓ įžvalgumu;
- ✓ budrumu;
- ✓ gera nuojauta (kaip gali klostytis situacija);
- ✓ dėmiu stebėjimu (siekiant apžvelgti situaciją);
- ✓ greita reakcija.

Pagarbus elgesys reiškia, kad vairuotojas turi būti pasirengęs padėti kitiems eismo dalyviams, jeigu tai yra reikalinga arba pageidautina dėl susiklosčiusios eismo situacijos, taip pat jei kitas eismo dalyvis sąmoningai arba nesąmoningai suklysta.

Pagarbaus elgesio požymiai:

- ✓ pagarba kitų eismo dalyvių interesams;
- ✓ savo asmeninės atsakomybės už saugų eismą kelyje suvokimas.

Pagarbaus elgesio pavyzdžiai:

- ✓ leisti kitiems eismo dalyviams įsilieti į eismą, jeigu yra kelio susiaurėjimas;
- ✓ praleisti gedulo procesijos automobilius ir, jei tik įmanoma, netrukdyti jiems važiuoti;
- ✓ vengti važiuoti per balas, jei tai sukelia nepatogumų kitiems asmenims;
- ✓ kai eismas intensyvus, leisti greitėjimo juostoje laukiantiems automobiliams įsilieti į srautą.

Pagrindinis dėmesys turi būti skiriamas kiek galima saugesnei ir naudingesnei eismo situacijai.

Reikia elgtis taip, kad jūsų elgesys nestebintų kitų eismo dalyvių, pavyzdžiui:

- ✓ jeigu bandote pravažiuoti pro pastatytą automobilį, nepsukite vairo per staigiai į kairę, link priešpriešiais atvažiuojančio vairuotojo;
- ✓ garso ir šviesos signalus naudokite tik tada, kai tikrai reikia;
- ✓ nestabdykite staigiai, nestabčiodami be reikalo.

Reikia vengti erzinti kitus eismo dalyvius, pavyzdžiui:

- ✓ neaplenkite kitų vairuotojų, stovinčių sankryžoje, degant raudonam šviesoforo signalui, prie uždarytos geležinkelio pervažos, eismo spūstyse ir pan.;
- ✓ jeigu atsidūrėte eismo spūstyje, neskubėkite užimti atsiradusios laisvos vietos, jeigu ją pasinaudoti gali kitas vairuotojas.

Gresiančio pavojaus reikia išvengti:

- ✓ stabdant;
- ✓ pasukant vairą;
- ✓ sustojant;
- ✓ didinant greitį.

Jeigu numanote, kad nė vienu iš pirmiau nurodytų būdų nepavyks išvengti pavojaus, pagal konkrečią situaciją, duokite garsinį arba šviesos signalą.

Jeigu dėl tam tikrų eismo ar oro sąlygų tenka staiga sumažinti greitį arba sustoti, iš paskos važiuojantys vairuotojai apie tai įspėjami mirksinčiu avariniu signalu. Tai galima padaryti:

- ✓ pastebėjus priekyje automobilių spūstį;
- ✓ jei ketinama sustoti mažiau pastebimoje vietoje;
- ✓ jeigu ketinama sustoti, o automobilis dėl tamsos arba oro sąlygų gali būti blogai matomas.

Pamirskėjimas avariniu signalu nereiškia, kad galima padaryti Kelių eismo taisyklių pažeidimą, už kurį nebus baudžiama.

Reikia atsižvelgti į pažeidžiamų eismo dalyvių interesus.

Vaikai, pagyvenę žmonės ir neįgalieji yra pažeidžiamiausi eismo dalyviai:

- ✓ vaikų elgesys kelyje yra iš esmės sunkiai prognozuojamas;
- ✓ pagyvenę žmonės ir neįgalieji dažniausiai lėčiau reaguoja į situaciją ir negali imtis greitų veiksmų;

- ✓ sunku iš šono atpažinti, kad žmogus turi klausos negalią;
- ✓ aklieji gali pasikliauti tik savo klausa;
- ✓ reikia nepamiršti, kad jauni dviratininkai ir mopėdų vairuotojai dažnai linkę elgtis lengvabūdiškai. Jeigu laiku pastebėsite juos ir galbūt netinkamą jų elgesį kelyje, galite spėti laiku su-reaguoti;
- ✓ pėstieji, atsidūrę važiuojamojoje kelio dalyje, patiria didesnį pavojų. Tam, kad vairuotojas reaguotų tinkamai, turi laiku juos pastebėti;
- ✓ reikia atsargiai važiuoti pro didesnes pėsčiųjų grupes, pavyzdžiui, kolonas, žygio dalyvius. Artėjant prie tokios pėsčiųjų grupės, reikia tinkamai įvertinti visą eismo situaciją.

Papildomą dėmesį reikia skirti žmonėms, kurie veda arba varo keliu gyvulius ar naminius paukščius, važiuoja vežimu. Jie taip pat laikomi pažeidžiamais eismo dalyviais.

Tas pats galioja dviratininkams, lydintiems dviračiais važiuojančius mažus vaikus, taip pat vežantiems krovinius.

Dažniausiai pavojingų eismo situacijų kyla dėl žmonių klaidų. **Nesmerkite kitų vairuotojų dėl jų klaidų, geriau padėkite jiems!**

Jeigu kitas eismo dalyvis nepraleidžia jūsų, nors ir turite pirmumo teisę, geriau pristabdykite arba sustokite. Nesielkite pikta, nedemonstruokite agresijos. Geras vairuotojas yra pakantus kitų eismo dalyvių atžvilgiu ir taip elgdamasis didina saugumą kelyje.

Artėjant prie pėsčiųjų perėjos, reikia nepamiršti per ją einančių žmonių.

Reikia laikytis teisės aktų reikalavimų, jų nepažeisti, kad neįvyktų nelaimių ir būtų užtikrintas eismo saugumas.

Jeigu kelio ženklai prieštarauja vieni kitiems, reikia vadovautis tuo ženklu, kuris labiausiai užtikrina eismo saugumą.

3 skyrius. Dalyvavimas kelių eisme

3.1. Važiavimo pradžia

Šioje dalyje aprašyti įvairūs pajudėjimo iš vietos variantai:

- ✓ sustojus stovėjimo vietoje ar stovėjimo aikštelėje;
- ✓ sustojus transporto sraute.

Pajudėjimas iš stovėjimo vietos

Atliekant šį manevrą, negalima trukdyti eismui, ir jeigu trukdymas eismui vis dėlto neišvengiamas, jis turi būti minimalus. Šis manevras atliekamas labai atsargiai.

Prieš pradėdant važiuoti, reikia apžvelgti visą eismo situaciją. Aplinkos stebėjimas ir automobilio greičio valdymas turi būti suderinti.

Šiuo atveju labai svarbu:

- ✓ greitis, kuriuo artėja kiti eismo dalyviai, ir atstumas iki jų;
- ✓ kokie eismo dalyviai artėja;
- ✓ eismo intensyvumas, turima kelio dalis, oro sąlygos ir matomumas.

Ne gyvenvietėje važinėjama didesniu greičiu. Todėl artėjančių transporto priemonių greičio įvertinimas yra dar svarbesnis.

Priklausomai nuo šių aplinkybių, svarbi laiko, per kurį priartėja kiti eismo dalyviai, trukmė.

Kitų eismo dalyvių interesai

Reikia kiek galima mažiau trukdyti kitiems eismo dalyviams. Ši taisyklė galioja visiems eismo dalyviams. Įpareigojimas stengtis netrukdyti kitiems eismo dalyviams yra platesnis, nei Kelių eismo taisyklėse nustatytas reikalavimas duoti kelią kitiems vairuotojams.

Dairymasis

Prieš pradėdant važiuoti (ir po to) reikia dairantis įvertinti situaciją.

Kai pajudate iš vietos dešinėje kelio pusėje, dairysitės tokia tvarka: galinio vaizdo veidrodėlis, į priekį, kairės pusės veidrodėlis ir per kairį petį.

Kai pajudate iš vietos kairėje kelio pusėje, dairysitės tokia tvarka: galinio vaizdo veidrodėlis, į priekį, dešinės pusės veidrodėlis ir per dešinį petį.

Kai išvažiuojate iš už kliūties, pavyzdžiui, kitos transporto priemonės, būkite dar dėmesingesni ir įsitikinkite, jog gerai matote artėjančius automobilius, nes matomumas būna ribotas.

Pajudėdami iš vietos stebėkite artėjančius automobilius galinio vaizdo ir šoniniuose veidrodėliuose.

Praleidimas

Praleiskite kitus eismo dalyvius. Šis reikalavimas taikomas visais atvejais, net ir priešpriešinio eismo juosta važiuojančių transporto priemonių atžvilgiu.

Vieta kelyje ir veiksmų vieta

Išvažiavę iš stovėjimo vietos, užimkite tinkamą padėtį kelyje.

Jeigu išvažiuojate iš už pastatytos transporto priemonės ar kitos kliūties, stenkitės važiuoti kiek galima tolygiau, išlaikydami saugų atstumą iki jums trukdančios transporto priemonės ar kitos kliūties.

Greitis

Iš stovėjimo vietos išvažiuojama saugiu greičiu.

Kai išvažiuosite iš stovėjimo vietos, padidinkite greitį, atsižvelgdami į greitį, kuriuo juda bendras transporto srautas.

Signalizavimas ir reagavimas į signalus

Kai vairuotojas įsitikina, jog pajudėti iš vietos yra saugu, jis turi apie savo ketinimus informuoti mirksinčiu posūkio signalu.

Posūkio signalas turi būti įjungtas laiku, prieš pajudant iš stovėjimo vietos. Kai tik užimama tinkama padėtis kelyje, posūkio signalą reikia išjungti.

Pajudėjimas iš vietos transporto sraute

Tai dažnai kartojamas veiksmas, kuris paprasčiausiai reikalauja dėmesingumo.

Kitų eismo dalyvių interesai

Pajudėdami iš vietos, atsižvelkite į kitus eismo dalyvius. Reikia stengtis sukelti kiek galima mažiau nepatogumų kitiems eismo dalyviams, ypač dviratininkams.

Dairymasis

Pajudėdami iš vietos dairykitės.

Stabtelėję likite atidūs, stebėkite šalia jūsų automobilio ir už jo esančias kitas transporto priemones.

Pradėdami važiuoti ir didindami greitį, taip pat stebėkite kitus eismo dalyvius. Tai svarbu, nes eismo sąlygos nuolat keičiasi, pavyzdžiui, kas nors gali pradėti stabdyti, pakeisti važiavimo kryptį.

Didindami greitį atkreipkite dėmesį į lenkiančias transporto priemones.

Greitis

Važiavimo greitis turi kiek galima labiau atitikti greitį, kuriuo juda transporto srautas.

Judėjimas kartu su transporto srautu užtikrina sklandų eismą.

3.2. Važiavimas tiesiu ir vingiuotu keliu

Važiuojant keliu, reikia atsižvelgti į tam tikrus veiksnius, pavyzdžiui:

- ✓ kelio struktūrą (ar padalytas į kelias važiuojamąsias kelio dalis su eismo juostomis, ar įrengti dviračių ir pėsčiųjų takai);
- ✓ kelio tipą (greitkelis, paprastas kelias);
- ✓ kelio vietą (gyvenvietėje ar už jos ribų);
- ✓ atitvarus, ženklumą, kelio dangą ir pan.;
- ✓ kitas aplinkybes, pavyzdžiui, eismo intensyvumą, oro sąlygas, pastatus, matomumą.

Šioje dalyje taip pat aptariami važiavimo tiesiu ir vingiuotu keliu skirtumai. Posūkiai, kurie atliekami sankryžose, aprašyti šios knygelės 3.4 dalyje, o posūkiai, kurie atliekami išsukant iš kelio, – 3.9 dalyje, kurioje aptariamas elgesys ypatingose kelio dalyse.

Vingio pastebėjimas ir įvertinimas

Elgesys važiavimo metu priklauso nuo vingio, važiuojamosios kelio dalies ir (arba) eismo juostos pločio, kelio nuolydžio, tipo ir būklės įvertinimo. Tai turi būti padaryta laiku ir tinkamai.

Dažniausiai, važiuojant siauru keliu, vidinėje vingio dalyje pasitaiko matomumą ribojančių kliūčių. Reikėtų gerai įvertinti vingio sukimosi staigumą.

Kai vingis yra prastai matomas, daugiau žinių apie jo pradžią ir pabaigą suteikia kelio ženklai, atitvarai. Horizontalusis kelio ženklavimas ir šalia kelio auganti medžių eilė taip pat padeda pastebėti kelio vingį.

Matomumas vingyje

Priešingai, nei važiuojant tiesiu keliu, vingio matomumą riboja jo spindulys. Blogiau matyti ir dėl pakelės medžių ar pastatų.

Taip pat svarbus atstumas tarp matomumą ribojančių objektų (jei jų yra).

Kelio vingis laikomas pakankamai matomu, jeigu prieš įvažiuojant į jį:

- ✓ matyti iš priekio atvažiuojančios transporto priemonės ir kelio vingyje stovinčios transporto priemonės ar kitos kliūtys (jei jų yra);
- ✓ galima įvertinti kelio dangos būklę;
- ✓ matyti kelio vingio pabaigą.

Iš anksto nepakankamai gerai matomu kelio vingiu važiuojama atitinkamai pritaikytu, tačiau tolygiu greičiu. Greitį galima padidinti tik tada, kai matyti vingio pabaiga ir tai padaryti leidžia eismo situacija.

Važiavimą kelio vingiu sunkinantis veiksnys yra vadinamasis dvigubas vingis. Tokiu atveju vingio spindulys yra nevienodas, tam tikroje vietoje jis (akivaizdžiai) sumažėja. Vairuotojas gali laiku nepastebėti spindulio pokyčio ir išvažiuoti už kelio ribų.

Labai svarbus važiavimo greitis. Jis dažniausiai pasirenkamas atsižvelgiant į tai, kokį įspūdį sukėlė kelio vingis prieš įvažiuojant į jį arba važiavimo metu.

Važiavimas kelio vingiu

Automobilio greitį važiuojant kelio vingiu labai riboja automobilį veikianti išcentrinė jėga ir padangų sankiba su kelio danga.

Išcentrinės jėgos dydį lemia važiavimo greitis, kelio vingio spindulys ir transporto priemonės masė. Automobilio padangų ir kelio dangos sankibą nulemia padangų būklė ir kelio dangos grubumas.

Kuo didesnė išcentrinė jėga veikia automobilį, tuo didesnė tikimybė, kad dings padangų sankiba su kelio danga. Dėl to automobilis gali nukrypti nuo pasirinktos važiavimo trajektorijos ir kelio vingyje nuslysti nuo kelio.

Labai svarbus gali būti vienšlaitis kelio nuolydis, nukreiptas į kreivės centrą.

Nuolydis padeda sumažinti automobilį į kreivės išorę traukiančią išcentrinę jėgą, o vienšlaitis kelio nuolydis, nukreiptas į kreivės išorę, išcentrinę jėgą tik padidina. To reikia nepamiršti, visų pirma važiuojant siaurais vingiuotais keliais ir vingiuotais išvažiavimais į greitkelį.

Kitų eismo dalyvių interesai

Reikia stengtis važiuoti taip, kad nekiltų pavojaus kitiems eismo dalyviams arba kad toks pavojus būtų kuo mažesnis.

Vairuotojas turi stebėti kitus eismo dalyvius ir reaguoti į jų elgesį taip, kad būtų užtikrintas kiek galima saugesnis eismas ir sklandesnis transporto srautas.

Važiuojant greitkeliais ir automagistralėmis tam tikromis aplinkybėmis reikia padėti greitėjimo juosta judančioms transporto priemonėms įsilieti į automobilių srautą.

Tai būtina šiais atvejais:

- ✓ kai įvažiuoti iš greitėjimo juostos nori sunkiasvorė transporto priemonė, kuriai sunku per trumpą laiką išvystyti pakankamą greitį;
- ✓ kai dėl labai intensyvaus eismo greitėjimo juostoje susidaro kelių transporto priemonių eilė.

Keliumi važiuojantys vairuotojai turi padėti laukiančioms transporto priemonėms sumažindami savo automobilio greitį arba pasitraukdami į kairę.

Dairymasis

Reikia įdėmiai stebėti situaciją priekyje, šone ir gale, taip pat stebėti, kaip ji keičiasi.

Dėl to reikia nuolat dirželėti į automobilio veidrodėlius, ypač ypatingose eismo situacijose (pavyzdžiui, kai kelias susiaurėja).

Prieš mažindamas greitį arba stabdydamas automobilį, vairuotojas turi pažiūrėti į galinio vaizdo veidrodėlį (jei reikia, taip pat į šoninius veidrodėlius) ir atsižvelgti į iš paskos važiuojančias transporto priemones.

Kai sustojama dešiniajame kelkraštyje, reikia atkreipti dėmesį, ar už automobilio arba jam iš dešinės nevažiuoja dviratininkas.

Kad važiuoti kelio vingiu būtų saugu, reikia šią kelio atkarpą iš anksto pastebėti ir įvertinti.

Blogiau matomuose arba visiškai nematomuose kelio vingiuose reikalingas papildomas dėmesingumas, nes galima susidurti su netikėtais eismo situacijos pokyčiais.

Praleidimas

Visada reikia praleisti pirmumo teisę turinčius eismo dalyvius (pirmumo teisę turinčias transporto priemones, akluosius ir pan.).

Vieta kelyje ir veiksmų vieta

Reikia laikytis kiek galima arčiau dešiniojo kelio krašto.

Konkretni situacija lemia, ką reiškia teiginys „kiek galima arčiau dešiniojo kelio krašto“.

Vairuotojas turi išlaikyti saugų atstumą iki šaligatvio, griovio, pastatytų automobilių eilės (per durelių plotį), taip pat iš priekio atvažiuojančių automobilių.

Jeigu dešinėje kelio pusėje tam tikrais atstumais vienas nuo kito sustatyti automobiliai, kurie trukdo pravažiuoti, galima išvažiuoti į priešpriešiniam eismui skirtą juostą (jeigu dėl to niekam nebus trukdoma).

Be to, reikia nepamiršti dviratininkų, kurie taip pat gali važiuoti dešiniu kelkraščiu. Jei kelias pakankamai platus, nereikėtų be didesnio reikalo šlietis arčiau dešinio kelio krašto, jei tai trukdys dviratininkams ir sukels jų nerimą. Tokiu atveju reikia važiuoti tam skirta eismo juosta.

Jeigu važiuojamoji kelio dalis suskirstyta eismo juostomis, reikia važiuoti dešine juosta.

Jeigu kelio juostos įprasto pločio, važiuoti reikia jos viduriu.

Kai važiuojama ne gyvenvietėje esančiu keliu, kurio plotis ne didesnis nei viena įprastinė eismo juosta, reikia laikytis kelio vidurio.

Jeigu važiuojamoji kelio dalis tam tikroje vietoje išskaidoma į atskiras eismo juostas, kurių kiekviena skirta konkrečiai tolesnio važiavimo kryptims (apie tai informuoja virš juostos kabantis kelio ženklas), galima rinktis ir kitą (ne dešinę) eismo juostą.

Negalima važiuoti jokiais simboliais nepaženklintomis ir dviračių eismui skirtomis juostomis. Sukant gali būti taikomi ir kiti reikalavimai. Jie aptarti knygelės 3.4 dalyje.

Kai tvyro didelis rūkas, smarkiai sniega, lyja, kai tamsu arba matomumą blogina kitų eismo dalyvių taškomas vanduo, reikia stengtis laikytis dešinės eismo juostos (ypač greitkeluose ir automagistralėse).

Kai važiuojant greitkeliu arba automagistrale priartėjama prie greitėjimo juostos, reikia įvertinti, ar toje juostoje yra transporto priemonių ir, jei yra, kokios jų įsiliejimo į transporto srautą galimybės. Jeigu greitėjimo juostoje esančios transporto priemonės turi visas galimybes sklandžiai įsilieti į srautą, jums nereikia be reikalo pasukti į kairę.

Kelio vingiais turi būti važiuojama sklandžiai sukant vairą ir išlaikant reikiamą trajektoriją. Tai svarbu ne tik dėl jūsų saugumo, bet ir dėl to, kad kiti eismo dalyviai galėtų atitinkamai priderinti savo elgesį.

Reikia atkreipti dėmesį į kliūtis, kelio ženklus ir pan.

Atstumo laikymasis

Važiuojant kitai transporto priemonei iš paskos, reikia išlaikyti iki jos pakankamą atstumą.

Čia reikėtų vadovautis vadinamąja dviejų sekundžių taisykle. Pagal šią taisyklę atstumas iki priešais važiuojančios transporto priemonės yra lygus atstumui, kuris tam tikru greičiu nuvažiuojamas per dvi sekundes.

Ši taisyklė gali būti aiškinama ir kitaip: atstumas, kurį reikia išlaikyti iki priekyje važiuojančios transporto priemonės (metrais), yra maždaug lygus pusei greičio, kuriuo važiuojama (kilometrais).

Čia turimas omenyje mažiausias atstumas tarp dviejų transporto priemonių, kurios važiuoja maždaug tokiu pačiu greičiu viena kitai iš paskos.

Jeigu bus laikomasi minimalaus atstumo, bus galima laiku sustabdyti savo transporto priemonę.

Jeigu išlaikomas minimalus atstumas iki priekyje važiuojančios transporto priemonės:

- ✓ galima laiku sustabdyti savo automobilį;
- ✓ laiku pasukti į šoną;
- ✓ matyti kelią pakankamai toli, kad būtų galima įvertinti eismo situaciją.

Reikia rinktis didesnę atstumą iki priekyje važiuojančios transporto priemonės, jeigu per ją nematote, kokia susidariusi situacija priekyje, kai kelio dangą šlapia, taip pat kai jums iš paskos važiuojantis vairuotojas nesilaiko minimalaus atstumo. Pastarosios situacijos reikia stengtis išvengti!

Pasirenkant atstumą iki priekyje važiuojančios transporto priemonės, reikia atsižvelgti į situaciją kelyje, eismo intensyvumą, lenkiančias transporto priemones ir greitėjimo juostoje esančias transporto priemones. Jeigu kelias susiaurėja, reikia leisti joms įsilieti į transporto srautą.

Važiuojant transporto spūstyje, reikia išlaikyti kiek galima vienodesnę atstumą.

Greitis

Niekada neviršykite didžiausio leistino greičio. Reikia pasirinkti tokį važiavimo greitį, dėl kurio nekiltų pavojaus ar nepatogumų kitiems eismo dalyviams.

Važiavimo greitis turi būti toks, kad vairuotojas galėtų bet kada sustabdyti automobilį saugiu atstumu iki bet kurios kliūties.

Pasirinktas važiavimo greitis turi atitikti situaciją kelyje ir patį eismą. Vadinasi, reikia atsižvelgti į kelio būklę, oro sąlygas, eismo intensyvumą ir kelio darbus.

Jeigu nepavyksta išlaikyti minimalaus atstumo iki priekyje važiuojančios transporto priemonės, reikia sumažinti greitį.

Negalima be priežasties važiuoti žymiai lėčiau, nei kiti eismo dalyviai. Taip sudaroma nereikalinga kliūtis kitiems eismo dalyviams, taigi gali susidaryti pavojingų eismo situacijų.

Artėjant prie kelio vingio, reikia sumažinti važiavimo greitį, kad jis atitiktų situaciją kelyje bei aplinkybes ir taptų saugus dar prieš pasukant vairą. Važiuoti kelio vingiais reikia saugiai ir atsakingai.

Baigus važiuoti kelio vingiu, reikia kaip galima greičiau padidinti važiavimo greitį iki didžiausio leidžiamo greičio.

Važiuojant kelio vingiu, reikia išlaikyti vienodą greitį. Tačiau tam tikromis aplinkybėmis jį galima padidinti.

Jeigu prieš įvažiuojant į kelio vingį negalima matyti jo pabaigos, greitį galima didinti tik išvydus vingio pabaigą.

Reagavimas į šviesoforo ir eismo reguliuotojo signalus

Paisykite šviesoforo signalų.

Tiesiame kelyje šviesoforai gali būti statomi, pavyzdžiui, dėl vykdomų kelio darbų, prieš tiltus, taip pat norint informuoti apie eismo juostų užimtumą.

Vykdykite eismo reguliuotojo nurodymus.

Reagavimas į kelio ženklus

Laikykitės kelio ženklų nurodymų.

Be draudžiamųjų ir nurodomųjų kelio ženklų, kurių laikytis yra privaloma, taip pat yra ir kitų ženklų. Jie statomi šalia važiuojamosios kelio dalies arba kabinami virš jos eismo reguliavimo ar informavimo apie tam tikras situacijas tikslais.

Paisykite nukreipiamųjų ženklų, horizontalaus kelio ženklinimo, rodančio eismo juostas, sustojimo vietas. Šie ženklai padeda užtikrinti sklandesnį transporto srautą. Tas pats reikalavimas galioja linijoms, kurios, nors ir nedalija važiuojamosios kelio dalies į eismo juostas, vis tiek yra reikalingos ir jų kirtimas yra nepageidaujamas.

Reikia atkreipti dėmesį į įspėjamuosius kelio ženklus. Jie statomi šalia kelio. Vairuotojai turi priderinti savo elgesį, atsižvelgdami į ženkle pateikiamą informaciją.

Visada žiūrėkite į kelio ženklus atsakingai. Jūsų elgesys neturi kelti pavojaus ar nepatogumo kitiems eismo dalyviams.

Signalizavimas ir reagavimas į signalus

Kad būtų išvengta gresiančio pavojaus, galima naudoti garso ir šviesos signalus.

Jei reikia, reaguokite į kitų vairuotojų siunčiamus signalus.

Jeigu pagrindinis kelias sankryžoje keičia kryptį, o jūs važiuojate tiesiai, dėl aiškumo kartais pageidautina įspėti kitus eismo dalyvius apie savo ketinimus (parodyti važiavimo kryptį).

Kad nebūtų be reikalo triukšmaujama, garso signalas turi būti naudojamas ne ilgiau, nei to reikia.

Vairuotojas turi atsižvelgti į motorines priemones, kurios naudojamos vykdant kelio darbus. Ant tokių motorinių priemonių esantys žybsintys arba besisukantys švyturėliai įspėja apie galimą pavojų.

Be to, reikia paisyti kitų eismo dalyvių rodomų signalų. Tai gali būti:

- ✓ kito eismo dalyvio rodomas ketinimas sukti į kairę arba į dešinę;
- ✓ įsijungę priekyje važiuojančios transporto priemonės stabdžių žibintai;

- ✓ žybsintys avariniai žibintai;
- ✓ pastatytas avarinio sustojimo ženklas.

Priartėjus prie kelio vingio arba juo važiuojant reikia atkreipti dėmesį į kitų eismo dalyvių rodomus signalus.

Greičio mažinimas, stabdymas, sustojimas

Atsižvelgiant į aplinkybes, reikia laiku stabdyti automobilį ir sustoti.

Jeigu laiku (paprastai prieš vingį) bus atleidžiamas greičio pedalas, nereikės be reikalo spausti stabdžių pedalo.

Nereikia stabdyti staigiau ir dažniau, nei to reikalauja aplinkybės.

Negalima be priežasties stabdyti, jeigu dėl to kyla pavojus kitiems eismo dalyviams arba taip jiems yra trukdoma.

Ilgesniam ar trumpesniam laikui sustojus, automobilis gali kelti pavojų arba trukdyti kitiems eismo dalyviams. Taip pat reikia nepamiršti kelkraščiu važiuojančių dviratininkų.

3.3. Elgesys artėjant prie sankryžų ir važiuojant per jas

Sankryžoje susiduria keli eismo srautai, kurie po to pasiskirsto įvairiomis važiavimo kryptimis. Kai kuriose sankryžose įrengtos nedidelės aikštelės (mažosios žiedinės sankryžos). Šios konstrukcijos sankryžos aprašytos šios knygelės 3.9 dalyje, kurioje aptariamas elgesys ypatingose kelio dalyse.

Artėjant prie sankryžos, reikia būti ypač dėmesingam. Tada bus lengva ne tik pastebėti, kam sankryžoje suteikiama pirmumo teisė, bet ir greičiau reaguoti į netikėtas eismo situacijas.

Labai svarbu tai, koku greičiu artėjama prie sankryžos ir ar vairuotojas įdėmiai dairosi.

Ypatingo vairuotojo dėmesio reikalauja situacija, kai kelių susikirtimo vietoje eismas vyksta skirtingomis kryptimis, pavyzdžiui:

- ✓ kai priešingų krypčių eismo juostos atskirtos atitvaru ar skiriamąja juosta;
- ✓ kai šalia važiuojamosios kelio dalies eina dviratininkams arba pėstiesiems skirtas takas;
- ✓ kai šalutinis kelias paženklintas ženklų, tačiau pagrindinis kelias – ne.

Kelių susikirtimo vietą reikia pervažiuoti kuo greičiau, kad ji būtų atlaisvinta kitiems eismo dalyviams.

Kitų eismo dalyvių interesai

Artėjant prie sankryžos ir iš jos išvažiuojant, reikia elgtis kiek galima saugiau. Venkite be reikalo trukdyti kitiems eismo dalyviams. Tik tada bus galima tinkamai reaguoti į netinkamą kitų eismo dalyvių elgesį prie vairo ir netikėtas aplinkybes.

Tam, kad transporto srautas judėtų sklandžiai, o eismo situacija būtų kiek galima saugesnė, gali būti pageidautina arba būtina suteikti pirmumą pirmumo teisės neturintiems eismo dalyviams.

Pagal teisės aktus sankryžose pėstieji ne visada turi pirmumo teisę, tačiau tam tikromis aplinkybėmis reikėtų paaisyti pėsčiųjų interesų ir juos praleisti.

Dairymasis

Artėjant prie sankryžos ir iš jos išvažiuojant, būtina įdėmiai dairytis.

Artėjant prie sankryžos, reikia kiek galima anksčiau nustatyti:

- ✓ kokia tai sankryža: lygiareikšmių ar nelygiareikšmių kelių;
- ✓ kokia situacija pačioje sankryžoje ir aplink ją: kelio dangos rūšis ir būklė, ypatingos aplinkybės ir pan.;
- ✓ ar geras matomumas.

Remiantis tuo, bus galima pasirinkti saugų važiavimo greitį.

Vairuotojas turi veidrodėliuose stebėti situaciją už automobilio.

Prieš pat įvažiuojant į sankryžą, reikia dar kartą dirstelėti į tą pusę, iš kurios gali artėti kitos transporto priemonės, kad būtų galima įsitikinti, jog įvažiuoti į sankryžą yra visiškai saugu.

Vairuotojas turi dairytis įdėmiai ir neskubėti.

Visada reikia pasižiūrėti šiomis kryptimis: į priekį, į kairę, į priekį ir į dešinę.

Tai kartoti reikia atsižvelgiant į poreikį.

Jeigu kelią, kuriuo važiuojama, kerta kelias, kuriame skirtingų krypčių eismo srautas yra atskirtas, prieš įvažiuojant į sankryžos vidurį reikia įsitikinti, kad ten pakaks erdvės.

Jeigu stovi kelio ženklas Nr. 203 arba Nr. 204, reikia būti dar atidesniam.

Praleidimas

Praleiskite pirmumo teisę turinčius eismo dalyvius (pirmumo teisę turinčias transporto priemones, akluosius ir pan.).

Artėti prie sankryžos reikia taip, kad pirmumo teisę turinčiam vairuotojui nekiltų abejonių, ar jis bus praleistas.

Jeigu tam, kad praleistų pirmumo teisę turinčias transporto priemones, vairuotojui tenka sustoti, tai padaryti reikia taip, kad nebūtų trukdoma važiuoti praleidžiamam vairuotojui.

Reikia nepamiršti transporto priemonei pasisukti reikalingos erdvės (ypač jei transporto priemonė didelė).

Vieta kelyje ir veiksmų vieta

Neužblokuokite eismo sankryžoje.

Jeigu prieš sankryžą reikia sustoti, nevažiuokite į ją tol, kol neįsitikinsite, kad tai daryti leidžia eismo situacija.

Važiuokite į sankryžą tik tada, jei:

- ✓ sankryža laisva;
- ✓ galima niekam netrukdant stabtelėti jos viduryje.

Jeigu sankryža reguliuojama, tam tikromis aplinkybėmis, siekiant sudaryti sąlygas sklandžiam transporto srautui, galima trumpai sustoti sankryžos viduryje. Plačiau apie tai – knygelės 3.4 dalyje, kurioje aptariami posūkiai.

Kartais taip pat gali prireikti trumpam sustoti pėsčiųjų perėjoje arba ant kertamo dviračių tako (pavyzdžiui, kad būtų galima geriau įvertinti situaciją sankryžoje). Sustojusi transporto priemonė negali trukdyti pėstiesiems ar dviratininkams.

Greitis

Prie sankryžos reikia artėti ir per ją važiuoti atsakingai ir saugiu greičiu.

Pasirinktas artėjimo prie sankryžos greitis yra tinkamas, jeigu bet kokiomis aplinkybėmis bus galima laiku praleisti pirmumo teisę turinčius eismo dalyvius, taip pat paisyti šviesoforo signalų, kelio ženklų ir (arba) eismo reguliuotojo nurodymų.

Jeigu kelios sankryžos yra išsidėsčiusios netoli viena nuo kitos, prie jų reikia artėti kiek galima vienedesniu greičiu. Venkite važiuodami smarkiai kaitalioti greitį.

Artėjant prie sankryžos, kurioje jūs turite pirmumo teisę, reikia pagal aplinkybes sumažinti greitį. Sumažinti greitį svarbu tam, kad jus pastebėtų kiti eismo dalyviai, kurie turi jus praleisti.

Jeigu kelyje stovi ženklas Nr. 203, važiavimo greitis turi atitikti situaciją kelyje.

Jeigu kelyje stovi ženklas Nr. 204, prie sankryžos reikia artėti tokiu greičiu, kad būtų galima bet kada saugiai sustoti.

Reagavimas į šviesoforo ir eismo reguliuotojo signalus

Paisykite šviesoforo signalų bei eismo reguliuotojo nurodymų.

Jeigu privažiavus prie sankryžos užsidegė geltonas šviesoforo signalas, tačiau automobilio stabdymas ar sustojimas sukeltų pavojų iš paskos važiuojančioms transporto priemonėms, reikia toliau važiuoti per sankryžą.

Jeigu sankryžoje mirksi geltonas šviesoforo signalas, vairuotojas turi būti dar atidesnis.

Reikia sustoti, jeigu tai nurodo eismo reguliuotojas.

Reagavimas į kelio ženklus

Paisykite teisės aktuose nustatytų privalomų kelio ženklų.

Jeigu prieš sankryžą arba joje įrengti ženklai, rodantys važiavimo kryptį arba važiavimo būdą (pavyzdžiui, eismo juostose), reikia jų paisyti.

Reikia atsižvelgti į įspėjamuosius ženklus.

Jeigu įrengtas ženklas Nr. 204, sustoti reikia prieš STOP liniją. Jeigu STOP linijos nėra, reikia sustoti taip, kad būtų įmanoma kiek galima geriau apžvelgti sankryžą ir įvertinti, kada važiuoti bus saugu.

Greičio mažinimas, stabdymas, sustojimas

Atsižvelgiant į aplinkybes, reikia laiku sumažinti greitį ir, jei reikia, sustoti. Šis nurodymas galioja, pavyzdžiui, tada, kai kitas vairuotojas jūsų nepraleidžia. Tokiu atveju nevažiuokite (nors ir turite pirmumo teisę), stenkitės išvengti susidūrimo ir priimti tokioje situacijoje saugiausią sprendimą.

Negalima be reikalo pristabdyti ar sustoti, jeigu dėl to sukeliamas pavojus ar nepatogumų kitiems eismo dalyviams. Pavyzdžiui, negalima be jokio reikalo praleisti pirmumo teisės neturinčių eismo dalyvių.

Greitį mažinkite, stabdykite ir sustokite tinkamu būdu, nestabdykite staigiau ir ilgiau, nei tai būtina.

3.4. Posūkiai

Posūkiai daromi sankryžose.

Apie išvažiavimą iš (mažosios) žiedinės sankryžos rašoma, aptariant ypatingas kelio dalis.

Kai kuriose sankryžose po pagrindiniu ženklu įrengiamas papildomas ženklas, nurodantis, kad pagrindinis kelias keičia kryptį.

Vairuotojas turi ne tik atlikti paruošiamuosius veiksmus, kurie užtikrintų saugų ir atsakingą posūkių darymą, bet turi paisyti ypatingų sankryžoje galiojančių reikalavimų. Pastarieji aprašyti šios knygelės 3.3 dalyje, kurioje aptariamas elgesys artėjant prie sankryžų ir važiuojant per jas.

Posūkis tam tikra prasme primena važiavimą vingiuotu keliu. Labai svarbus vairo valdymas, važiavimo greičio parinkimas ir vieta kelyje.

Ne mažiau svarbus ir kitų įtaisų valdymas.

Priimti sprendimą pasukti reikia tinkamu momentu, t. y. kad liktų laiko tinkamai atlikti visus parengiamuosius veiksmus.

Didesnėse sankryžose eismo juostose leidžiama važiuoti tik tam tikra kryptimi. Tokios eismo juostos būna pakankamai ilgos, kad vairuotojai spėtų pasirinkti reikiamą kryptį.

Kitų eismo dalyvių interesai

Nekelkite pavojaus kitiems eismo dalyviams ir netrukdykite jiems labiau, nei tai yra būtina. Šis reikalavimas galioja visiems eismo dalyviams, nepriklausomai nuo to, kurioje kelio vietoje jie yra ir iš kurios pusės artėja.

Dairymasis

Prieš darant posūkį, reikia laiku ir tinkamai apsidairyti:

- ✓ prieš sukant į dešinę, reikia pažiūrėti į galinio vaizdo veidrodėlį, į priekį, į dešinį veidrodėlį ir per dešinį petį;
- ✓ prieš sukant į kairę, reikia pažiūrėti į galinio vaizdo veidrodėlį, į priekį, į kairį veidrodėlį ir per kairį petį.

Taip galima apžvelgti bendrą eismo vaizdą, taigi automobilio padėtį iš kairės arba iš dešinės. Dirstelėjimas per petį nereiškia ilgo ir dažno žiūrėjimo, nes taip galima lengvai iškrypti iš važiavimo trajektorijos. Be to, bus sunku pastebėti, kas vyksta prieš automobilį.

Kai sukant į šoną pervažiuojamas lygiagrečiai einantis kelias, dviračių arba pėsčiųjų takas, reikia pažiūrėti į galinio vaizdo veidrodėlį, kad būtų galima įsitikinti, jog sukti yra visiškai saugu.

Dairytis reikia dar prieš sukant, kai automobilis vis dar važiuoja tiesiai.

Papildomo atidumo reikalauja lygiagrečiai einantys keliai ir dviračių takai su skirtingų krypčių juostomis.

Prieš sukant į kairę, reikia įsitikinti, ar nėra lenkiančių transporto priemonių.

Prieš pasukant į kitą kelią, reikia apsidairyti, ar nėra jokių kliūčių, lenkiančių transporto priemonių. Taip išvengsite susidūrimo su kitu eismo dalyviu.

Atlikus posūkį, didinamas greitis. Tuo metu reikia per kairį ir galinio vaizdo veidrodėlį stebėti artėjančias transporto priemones.

Praleidimas

Sukant į kairę arba į dešinę reikia praleisti pirmumo teisę turinčius eismo dalyvius. Rikiuojantis į kitą eismo juostą, dažnai nepavyksta išvengti tam tikro trukdymo kitiems eismo dalyviams. Todėl persirikiavimo manevrą reikia atlikti atsargiai ir protingai.

Paprastai dviračių takas įrengiamas taip, kad jį nuo lygiagrečiai einančio kelio skirtų skiriamoji juosta. Dėl to posūkio metu atsiduriama tarsi sankryžoje su dviračių taku. Tokioje sankryžoje vairuotojas privalo praleisti dviratininkus.

Vieta kelyje ir veiksmų vieta

Kai ketinama sukti, pirmiausia apsidaroma, po to įjungiamas posūkio signalas. Tada reikia persirikiuoti.

Atlikus posūkį reikia užimti tinkamą vietą kelyje.

Persirikiavimo būdas:

- ✓ prieš sukant į dešinę reikia laiku privažiuoti kiek galima arčiau dešinės kelio pusės;
- ✓ prieš sukant į kairę reikia laiku privažiuoti kiek galima arčiau kelio ašies.

Kelyje, kuriame eismas yra vienpusis, prieš sukant į kairę reikia laiku privažiuoti kiek galima arčiau kairės kelio pusės.

Persirikiuoti būtina tokiose situacijose, kai nepersirikiavus:

- ✓ susidaro arba gali susidaryti nesaugi padėtis;
- ✓ trukdoma arba gali būti trukdoma sklandžiam transporto srautui.

Pavyzdžiai:

- ✓ kai prieš sukant į kairę persirikiuojama, išvengiama lenkiančių transporto priemonių trukdymo atlikti posūkį (to nepadarius gali kilti pavojus ne tik Jums, bet ir iš priekio atvažiuojančioms transporto priemonėms);
- ✓ kai prieš sukant į kairę persirikiuojama, paliekama iš paskos važiuojančioms transporto priemonėms daugiau erdvės apvažiuoti Jus iš dešinės pusės;
- ✓ kai prieš sukant į dešinę persirikiuojama, išvengiama trukdymo iš paskos važiuojančioms transporto priemonėms.

Jeigu važiuojamoji kelio dalis padalyta į kelias eismo juostas, o toliau yra įrengtos papildomos (skirtos važiuoti tik tam tikra kryptimi) arba lėtėjimo juostos, reikia laiku įvažiuoti į reikiamą eismo juostą, iš kurios po to bus sukama į papildomą arba lėtėjimo juostą.

Kartais geriau nepersirikiuoti. Tada be reikalo netrukdomi dviratininkai ir mopedų vairuotojai (persirikiavęs vairuotojas važiuoja lėčiau).

Ypač pavojinga stovėti ne gyvenvietėje esančiame kelyje persirikiavus arčiau kelio ašies. Tokių situacijų reikėtų vengti.

Dviračių juosta

Nors ši juosta skirta dviratininkams, vis dėlto ji priklauso važiuojamajai kelio daliai. Kiti vairuotojai gali naudotis šia juosta tik tada, kai tai yra leistina arba būtina tam tikroje eismo situacijoje. Jokiu būdu negali būti trukdoma dviratininkams.

Nukreipiamieji ženklai ir ženklinimas

Reikia paisyti nukreipiamųjų ženklų, kelio vingį arba posūkį žyminčių užbrūkšniuotų salelių ir kito horizontalaus kelio ženklavimo, kuris užtikrina sklandesnį transporto srautą.

Taip pat reikia paisyti ištisinių linijų, žyminčių važiuojamosios kelio dalies kraštą.

Jeigu prieš sukant į kairę sustojama praleisti artėjančių transporto priemonių, reikia neužblokuoti sankryžos. Be to, laukiant automobilio ratai turi būti kiek galima tiesesni.

Reikalavimas neužblokuoti sankryžos negalioja, jeigu eismą reguliuoja šviesoforas arba sukate iš pagrindinio į šalutinį kelią.

Jeigu įsukate į kelią, kuris sudarytas iš kelių eismo juostų, pasirinkite tinkamą juostą.

Jeigu iš priekio atvažiuojanti transporto priemonė taip pat suka į kairę, Jūsų trajektorijos neturi susikirsti (nebent horizontalusis kelio ženklavimas rodytų kitaip).

Linija, sudaryta iš trikampių, nėra skirta eismui nukreipti, o rodo, kad vairuotojas yra šalutiniame kelyje.

Kai įsukama į kitą kelią, reikia sklandžiu vairo judesiu nukreipti automobilį į reikiamą eismo juostą.

Kai sukama:

- ✓ į dešinę – laikomasi kiek galima dešiniau;
- ✓ į kairę – važiuojama taip, kad automobilis atsidurtų dešinėje kelio pusėje. Stenkitės „nenukirsti“ posūkio.

Atstumo laikymasis

Išlaikykite pakankamą atstumą iki priekyje važiuojančios transporto priemonės, kad spėtumėte laiku sustoti.

Jūsų važiavimo greitis turi atitikti bendrą eismo situaciją. Vadinasi:

- ✓ posūkis turi būti daromas tinkamai;
- ✓ reikia praleisti pirmumo teisę turinčius eismo dalyvius;
- ✓ reikia laiku sustoti (jei reikia).

Jeigu tenka mažinti važiavimo greitį, tai iš esmės atliekama persirikiavus ir prieš pradėdant sukti.

Įsukus į kitą kelią, greitį reikia padidinti, kad jis atitiktų aplinkybes.

Reagavimas į šviesoforo ir eismo reguliuotojo signalus

Paisykite pasirinktos važiavimo krypties šviesoforo signalų bei eismo reguliuotojo nurodymų.

Reikia sustoti, jeigu tai nurodo eismo reguliuotojas.

Reagavimas į kelio ženklus

Paisykite draudžiamųjų ir nurodomųjų ženklų.

Norint važiuoti atitinkama kryptimi reikia pasirinkti atitinkamą eismo juostą.

Jeigu vienai kryptčiai yra skirta daugiau nei viena eismo juosta, tinkama juosta pasirenkama atsižvelgiant į situaciją ir eismo intensyvumą.

Pavyzdžiui, jeigu dešine eismo juosta važiuoja daugiau lėtai judančių sunkiasvorių transporto priemonių, reikia važiuoti kaire eismo juosta.

Eismo juostos pasirinkimas taip pat priklauso nuo to, kuria juosta (kaire ar dešine) bus važiuojama pasukus.

Pasirinkę eismo juostą, nesiblaškykite ir stenkitės jos nekeisti. Tai padeda užtikrinti ramesnį eismą.

Kitoje eismo juostoje stovinčius arba lėtai važiuojančius automobilius galima apvažiuoti iš dešinės.

Jeigu eismo juosta yra skirta visoms ta pačia kryptimi važiuojančioms transporto priemonėms, užimkite tokią padėtį, kad transporto priemonei iš dešinės liktų pakankamai vietos dviratininkams ir mopedų vairuotojams.

Signalizavimas ir reagavimas į signalus

Posūkį rodykite laiku, prieš tai apsidairę.

Laiku reiškia momentą, kuris pasirenkamas taip, kad kiti eismo dalyviai galėtų iš anksto įvertinti sukančiojo ketinimus ir atitinkamai pakoreguoti savo elgesį.

Baigus posūkį, signalas išjungiamas.

Jeigu nevažiuojate tiesiai, t. y. keičiate važiavimo trajektoriją, tai iš esmės reiškia sukimą. Vadinasi, apie savo ketinimus visada reikia informuoti kitus eismo dalyvius. Apie ketinimus reikia signalizuoti taip, kad kitiems eismo dalyviams viskas būtų aišku ir jie nepradėtų dvejojti.

Reikia laiku ir tinkamai reaguoti į kitų vairuotojų rodomus signalus.

Greičio mažinimas, stabdymas, sustojimas

Atsižvelgiant į aplinkybes, reikia laiku sumažinti greitį ir, jei reikia, sustoti.

Negalima be reikalo pristabdyti ar sustoti, jeigu dėl to sukeliamas pavojus ar nepatogumai kitiems eismo dalyviams.

Greitį mažinkite, stabdykite ir sustokite tinkamu būdu, atsižvelgdami į bendrą eismo situaciją. Nestabdykite staigiau ir ilgiau, nei tai būtina.

3.5. Greitėjimas ir lėtėjimas

Šioje dalyje aptariami greitėjimas – įsiliejimas į transporto srautą iš greitėjimo juostos ir lėtėjimas – išvažiavimas iš kelio lėtėjimo juosta.

Lėtėjimo ir greitėjimo juostos – tai kelio dalys, nuo likusio transporto srauto atskirtos plačia brūkšnine linija. Įvažiuojant į lėtėjimo juostą ir išvažiuojant iš jos reikia tinkamai atlikti tam tikrus veiksmus, kurie užtikrintų saugesnį eismą ir netrukdytų kitiems eismo dalyviams.

Svarbiausi veiksmai lėtėjimo ir greitėjimo juostose yra šie:

- ✓ dairymasis;
- ✓ greitis;
- ✓ tinkamas turimos kelio atkarpos išnaudojimas.

Tinkamas greitėjimo ir lėtėjimo juostos išnaudojimas palengvina:

- ✓ įsiliejimą į transporto srautą, be to, netrukdoma kitiems keliu važiuojantiems eismo dalyviams;
- ✓ išvažiavimą iš bendro transporto srauto, be to, netrukdoma kitiems keliu važiuojantiems eismo dalyviams.

Egzistuoja lėtėjimo ir greitėjimo juostų, kurios eina kartu. Tai iš esmės viena juosta, kuria naudojasi tiek norintys įvažiuoti į kelią, tiek iš jo išvažiuoti.

Jei važiuojant keliu įvažiuojama į tokią juostą, tuojau pat galima iš jos ir išvažiuoti. Vadinasi, vairuotojai turi būti paprasčiausiai dėmesingi ir nepamiršti, kad būna ir tokių ypatingų juostų, apimančių tiek greitėjimo, tiek lėtėjimo juostas.

Atitinkamai reikia priderinti vairavimo būdą, būti atidžiam, dairytis ir pasirinkti tinkamą važiavimo greitį (ypač ten, kur greitėjimo ir lėtėjimo juostos sutampa).

Greitėjimas

Jeigu nebūtų greitėjimo juostos, įvažiuoti į kelią, kuriame vyksta intensyvus eismas, daugeliu atvejų būtų sudėtinga ir pavojinga, ypač greitkeliuose ir automagistralėse, kur ne tik vyksta intensyvus eismas, bet ir važiuojama dideliu greičiu.

Įsiliejant į transporto srautą svarbu iš anksto išvystyti maždaug tokį patį greitį, koku transporto priemonės juda kelyje, į kurį įvažiuojama.

Jeigu vairuotojas moka tinkamai naudotis greitėjimo juosta, jis greičiau įsilieja į bendrą transporto srautą.

Sustojus šalikelėje, kelkraštyje ar stovėjimo aikštelėje, vėl pajudėjus į transporto srautą įsiliejama iš esmės taip pat, kaip iš greitėjimo juostos. Tos pačios nuostatos galioja ir tada, kai greitėjimo ir lėtėjimo juostos sutampa.

Kitų eismo dalyvių interesai

Nekelkite pavojaus ir netrukdykite kitiems eismo dalyviams.

Jeigu į greitėjimo juostą išvažiuo kelios transporto priemonės, jos turi įvažiuoti į kelią tokia pačia tvarka, kaip ir į greitėjimo juostą.

Laikydami šios tvarkos, vairuotojai netrukdy vieni kitiems.

Kai važiuojama juosta, kuri yra ir greitėjimo, ir lėtėjimo juosta, reikia visada atsižvelgti į iš kelio išsukančius vairuotojus.

Jeigu bendra (tiek greitėjimo, tiek lėtėjimo) juosta yra trumpa (pavyzdžiui, jungianti dvi kilpas dobilo lapo tipo sankryžoje), reikia stengtis kiek galima greičiau išvažiuoti į kelią. Taip atlaisvinama vieta vairuotojams, kurie nori išsukti iš kelio.

Kelias, iš kurio išvažiuojate į kitą kelią ir į kurio transporto srautą norite įsilieti, gali ir neturėti greitėjimo ar lėtėjimo juostos. Įvažiuodami į tokį kelią apsidaurykite, ar nėra į dešinę besirikiuojančių transporto priemonių.

Dairymasis

Įvažiuodami į kelią iš greitėjimo juostos, įdėmiai dairykitės.

Svarbu apžvelgti kelyje vykstantį eismą dar prieš išvažiuojant į greitėjimo juostą. Tai padeda iš anksto įvertinti padėtį ir įsiliejimo į transporto srautą galimybes. Važiuojant greitėjimo juosta (atskira arba bendra su lėtėjimo juosta) reikia nuolat veidrodėliuose stebėti eismo situaciją už nugaros.

Prieš pat įvažiuojant į kelią iš greitėjimo juostos reikia dirstelėti per kairį petį, kad būtų galima įsitikinti, ar tikrai netoliese nėra transporto priemonių.

Dirstelėti per kairį petį reikia tik tada, kai pasitaiko reali galimybė įvažiuoti į kelią. Jei per kairį petį bus nuolat dairomasi, rizikuojama nepamatyti priešais pristabdžiusio automobilio.

Dirstelėjimas jokia būdu nereiškia ilgo ir per dažno žiūrėjimo persisukus į kitą pusę, nes taip galima pamesti važiavimo trajektoriją. Be to, bus sunku pastebėti, kas vyksta prieš automobilį.

Jeigu bandoma įsilieti į labai lėtai judantį automobilių srautą (pavyzdžiui, transporto spūstį), reikia greitėjimo juostos pradžioje pagauti akių kontaktą su kitais vairuotojais ir taip paprašyti sudaryti galimybę įvažiuoti į kelią. Be to, būtina savo ketinimus rodyti įjungus posūkio signalą.

Kelias, iš kurio išvažiuojate į kitą kelią ir į kurio transporto srautą norite įsilieti, gali ir neturėti greitėjimo ar lėtėjimo juostos. Įvažiuodami į tokį kelią apsidaurykite, ar nėra į dešinę besirikiuojančių transporto priemonių.

Praleidimas

Kai važiuodami greitėjimo juosta bandote įsilieti į transporto srautą, visada praleiskite keliu jau važiuojančias transporto priemones.

Ši nuostata gali kelti rūpesčių, kai tiek greitėjimo, tiek lėtėjimo juosta yra bendra.

Tokiu atveju reikėtų vadovautis taisykle, kad į kelią įvažiuoti bandantys vairuotojai turi praleisti išvažiuojančius iš jo. Tai leis transporto srautui judėti nevaržomai ir sklandžiai.

Akivaizdu, kad, kai greitėjimo ir lėtėjimo juosta bendra, kyla važiavimo greičių neatitikimo problema. Todėl šiuo atveju ypač svarbu, kad tarp vairuotojų (tiek įvažiuojančių į kelią, tiek iš jo išvažiuojančių) būtų kontaktas.

Vieta kelyje ir veiksmų vieta

Jei reikia, išnaudokite visą greitėjimo juostos atkarpą.

Net jei kelyje, į kurį norite įvažiuoti, nėra nė vienos transporto priemonės, vis tiek išnaudokite visą greitėjimo juostos ilgį. Tada turėsite pakankamai laiko apsidairyti ir pasiekti reikiamą greitį.

Iš greitėjimo juostos į kelią įvažiuojama sklandžia trajektorija.

Kartais nutinka taip, kad greitėjimo juostos ilgio nepakanka tam, kad vairuotojas pasiektų įsilieti į transporto srautą reikalingą greitį, ypač jei greitėjimo juosta trumpa, o jos gale yra kliūtis, taip pat kartais tą padaryti trukdo intensyvus eismas kelyje.

Tokiu atveju reikia arba įvažiuoti į kelią mažesniu greičiu, nei juda visas transporto srautas, arba sustoti greitėjimo juostos pabaigoje.

Sustojus galima palaukti tinkamo momento įvažiuoti į kelią. Įvažiavus į kelią, reikia stengtis kiek galima greičiau pasiekti greitį, kuriuo juda transporto srautas.

Negalima vos tik įvažiavus į kelią (t. y. vienu judesiu) kirsti vieną ar daugiau juostų, norint persirikiuoti.

Jeigu greitėjimo juostai pasibaigus prasideda kelkraštis (kuriame galima sustoti, pavyzdžiui, sugedus automobiliui), negalima jo naudoti kaip greitėjimo juostos tęsinio.

Taip pat reikėtų vengti įvažiuoti į kelią taip, kad atsidurtumėte per arti prieš jus važiuojančio automobilio.

Atstumo laikymasis

Įvažiuojant iš greitėjimo juostos, reikia išlaikyti pakankamą atstumą iki priekyje važiuojančios transporto priemonės.

Bendroje juostoje, kuri yra tiek greitėjimo, tiek lėtėjimo juosta, reikia paisyti minimalaus atstumo iki priekyje esančios transporto priemonės.

Koks yra minimalus atstumas, priklauso nuo važiavimo greičio ir priekyje esančios transporto priemonės.

Greitis

Greitėjimo juostoje reikia pasiekti greitį, kiek galima artimesnį keliu važiuojančių transporto priemonių greičiui.

Važiuojant greitėjimo juosta greitis taip pat turi būti priderintas prie kitų šia juosta važiuojančių transporto priemonių greičio.

Bandyti įvažiuoti į kelią galima tik tada, kai automobilis pasiekia maždaug tokį patį greitį, kokiu važiuoja kiti eismo dalyviai. Jeigu norima įsilieti į transporto spūstyje judančių automobilių srautą, greitis turi būti toks, kad netektų visiškai sustoti greitėjimo juostos pabaigoje.

Kai važiuojama bendra juosta, kuri yra tiek greitėjimo, tiek lėtėjimo juosta, važiavimo greitis turi būti priderintas prie transporto priemonių, važiuojančių keliu ir išsukančių iš jo, važiavimo greičio.

Jeigu greitėjimo juosta išvažiuojama į greitkelį arba automagistralę, važiavimo greitį reikia padidinti iki priimtino tame kelyje iš karto, kai tik aplink nebelieka kitų transporto priemonių arba jų lieka mažai.

Jeigu važiuojant bendra juosta, kuri yra ir greitėjimo, ir lėtėjimo juosta, nevažiuojama į kelią, vis tiek, atsižvelgiant į iš kelio išsukančias transporto priemones, reikia priderinti važiavimo greitį.

Signalizavimas ir reagavimas į signalus

Iš greitėjimo juostos išvažiuojant į kelią reikia laiku įjungti posūkio signalą.

Niekada negalima naudoti posūkio signalo kaip prievartos priemonės.

Kai važiuojama bendra juosta, kuri yra ir greitėjimo, ir lėtėjimo juosta, gali prireikti anksčiau pradėti rodyti posūkio signalą, kad kiti eismo dalyviai galėtų geriau įvertinti situaciją.

Posūkio signalą reikia išjungti, kai visas automobilis kerta greitėjimo juostą skiriančią brūkšninę liniją.

Jeigu važiuojant bendra juosta, kuri yra ir greitėjimo, ir lėtėjimo juosta, nevažiuojama į kelią, prieš pat tą vietą, kur greitėjimo ir lėtėjimo juosta susilieja su keliu, trumpai parodomas posūkis į dešinę.

Važiuojant greitėjimo juosta reikia atkreipti dėmesį į keliu važiuojančius automobilius, kurie rodo posūkį į kairę. Jiems persirikiavus į kairę, galima pasinaudoti sudarytomis sąlygomis įsilieti į transporto srautą.

Kai važiuojama bendra juosta, kuri yra ir greitėjimo, ir lėtėjimo juosta, reikia atkreipti dėmesį į išsukančių vairuotojų rodomus signalus. Tik tarpusavio bendravimas gali padėti užtikrinti saugų eismą.

Greičio mažinimas, stabdymas, sustojimas

Atsižvelgiant į aplinkybes, reikia laiku sumažinti greitį ir, jei reikia, sustoti.

Negalima be reikalo pristabdyti ar sustoti, jeigu dėl to sukeliamas pavojus ar nepatogumų kitiems eismo dalyviams.

Greitį mažinkite, stabdykite ir sustokite tinkamu būdu, atsižvelgdami į bendrą eismo situaciją. Nestabdykite staigiau ir ilgiau, nei tai būtina.

Lėtėjimas

Kai išvažiuojama į lėtėjimo juostą, iškyla išsukančio vairuotojo ir vairuotojų, kurie toliau važiuoja tiesiai, važiavimo greičių skirtumo problema. Kad dėl didelio jų važiavimo greičių skirtumo nesusidarytų pavojingos situacijos, naudojamosi lėtėjimo juosta.

Labai svarbu, kad įprastomis aplinkybėmis greitis būtų pradėtas mažinti tik išvažiavus į lėtėjimo juostą. Tai leis eismui kelyje ir toliau vykti netrukdomai bei sklandžiai.

Lėtėjimo juosta gali būti tiek kairėje, tiek dešinėje.

Kitų eismo dalyvių interesai

Nekelkite pavojaus ir netrukdykite kitiems eismo dalyviams.

Važiuojant lėtėjimo juosta, negalima be rimtos priežasties apvažiuoti transporto priemonių, važiuojančių keliu, iš dešinės.

Kai juosta atskirta brūkšnine linija, vairuotojams leidžiama iš dešinės apvažiuoti kairėje esančias transporto priemones, tačiau tik su sąlyga, kad toks manevras nekels pavojaus kitiems eismo dalyviams.

Kad eismas vyktų sklandžiai, kartais gali būti pageidautina arba būtina, kad transporto priemonės būtų apvažiuojamos iš dešinės naudojantis bendra juosta, kuri yra ir greitėjimo, ir lėtėjimo juosta.

Kai kitos transporto priemonės apvažiuojamos iš dešinės naudojantis greitėjimo ar lėtėjimo juosta, reikia atkreipti dėmesį į:

- ✓ suprastėjusį matomumą (kairėje esančių eismo juostų);
- ✓ greitėjimo ar lėtėjimo juostos ilgį;
- ✓ greičių skirtumą;
- ✓ kitų vairuotojų elgesį prie vairo ir padėčių kelyje.

Dairymasis

Važiuojant lėtėjimo juosta svarbu būti atidiems.

Labai svarbu kiek galima anksčiau, dar važiuojant tiesiu keliu, įvertinti padėčių lėtėjimo juostoje.

Artėjant prie **lėtėjimo juostos dešinėje**, reikia pažiūrėti į galinio vaizdo veidrodėlį, dešinį veidrodėlį ir per dešinį petį.

Taip bus lengviau pastebėti iš paskos važiuojančias transporto priemones, kurios taip pat nori sukti į lėtėjimo juostą.

Artėjant prie **lėtėjimo juostos kairėje**, reikia pažiūrėti į galinio vaizdo veidrodėlį, kairį veidrodėlį ir per kairį petį. Taip bus lengviau pastebėti iš paskos važiuojančias transporto priemones, kurios taip pat nori sukti į lėtėjimo juostą.

Tam, kad būtų galima įsitikinti, jog manevruoti iš tikrųjų saugu, reikia prieš pat pasukant į lėtėjimo juostą dar kartą apsidairyti taip, kaip aprašyta.

Dirstelėjimas per petį nereiškia ilgo ir dažno žiūrėjimo, nes taip galima lengvai iškrypti iš važiavimo trajektorijos. Be to, bus sunku pastebėti, kas vyksta prieš automobilį.

Jeigu norima išvažiuoti į lėtėjimo juostą iš labai lėtai judančio arba stovinčio transporto srauto (pavyzdžiui, automobilių spūsties metu), reikia iš pradžių toje vietoje, kur prasideda lėtėjimo juosta, užmegzti akių kontaktą su kitais vairuotojais, kad jie suprastų ketinimus ir sudarytų sąlygas išvažiuoti. Apie ketinimus taip pat reikia informuoti posūkio signalu.

Praleidimas

Įsukant į lėtėjimo juostą reikia praleisti juosta jau važiuojančias transporto priemones.

Ši nuostata gali kelti rūpesčių, kai tiek greitėjimo, tiek lėtėjimo juosta yra bendra.

Tokiu atveju reikėtų vadovautis taisykle, kad į kelią įvažiuoti bandantys vairuotojai turi praleisti išvažiuojančius iš jo. Tai leis transporto srautui judėti nevaržomai ir sklandžiai.

Akivaizdu, kad, kai greitėjimo ir lėtėjimo juosta bendra, kyla važiavimo greičių neatitikimo problema. Todėl šiuo atveju ypač svarbu, kad tarp vairuotojų (tiek įvažiuojančių į kelią, tiek iš jo išvažiuojančių) būtų kontaktas.

Vieta kelyje ir veiksmų vieta

Įvažiuoti į lėtėjimo juostą reikia jos pradžioje.

Prieš išsukant į lėtėjimo juostą, reikia laiku (likus maždaug 600 m iki jos) persirikiuoti į eismo juostą, kuri ribosis su lėtėjimo juosta. Iš šios padėties, prieš tai atlikus parengiamuosius veiksmus (apsidairius ir įjungus posūkio signalą), įsukama į lėtėjimo juostą.

Apvažiuoti lėtėjimo juostos pradžioje esančią transporto priemonę ir tik tada įsukti į lėtėjimo juostą galima tik tada, kai ta transporto priemonė važiuoja labai lėtai, o lėtėjimo juosta yra pakankamai ilga.

Iš kelio į lėtėjimą juostą turi būti įsukama sklandžia trajektorija. Reikėtų vengti sukti arti juosta važiuojančios kitos transporto priemonės.

Draudžiama į lėtėjimo juostą įvažiuoti iš tiesaus kelio iš pradžių įsukant į kelkraštį.

Jeigu bendroje juostoje, kuri skirta tiek greitėti, tiek lėtėti, yra daug transporto priemonių, gali nutikti taip, kad bus neįmanoma įsukti į lėtėjimo juostą jos pradžioje. Tokiu atveju galima kurį laiką važiuoti tiesiu keliu, kol pasitaikys galimybė įsukti į lėtėjimo juostą (juosta turi būti pakankamai ilga). Reikia vengti sustoti kelyje, kuriuo juda transporto srautas.

Lėtėjimo juosta gali būti sudaryta iš dviejų viena šalia kitos esančių juostų. Juostos pasirinkimas priklauso nuo to, kuria kryptimi ketinama važiuoti, ir eismo intensyvumo.

Atstumo laikymasis

Įvažiuojant į lėtėjimo juostą, reikia išlaikyti pakankamą atstumą iki priekyje važiuojančios transporto priemonės.

Ypač bendroje juostoje, kuri yra tiek greitėjimo, tiek lėtėjimo juosta, reikia paisyti minimalaus atstumo iki priekyje esančios transporto priemonės.

Koks turi būti minimalus atstumas, priklauso nuo važiavimo greičio ir priekyje esančios transporto priemonės.

Greitis

Į lėtėjimo juostą reikia įvažiuoti iš esmės tokiu pat greičiu, koku buvo važiuojama tiesiu keliu.

Įvažiavus į lėtėjimo juostą, važiavimo greitis mažinamas.

Galima pradėti mažinti greitį dar važiuojant tiesiu keliu, jeigu:

- ✓ lėtėjimo juosta yra per trumpa, kad jos užtektų važiavimo greičiui iki pageidaujamo sumažinti;
- ✓ kitos aplinkybės reikalauja keisti važiavimo greitį;
- ✓ eismo situacija leidžia atleisti greičio pedalą (taupus važiavimas).

Greitis turi būti mažinamas iš lėto.

Bendroje juostoje, kuri yra tiek greitėjimo, tiek lėtėjimo juosta, greitis turi būti pasirinktas atsižvelgiant į situaciją. Labai svarbu atsižvelgti į juostos ilgį ir eismo intensyvumą.

Signalizavimas ir reagavimas į signalus

Posūkį reikia pradėti rodyti laiku, dar važiuojant dešine eismo juosta (iki lėtėjimo juostos likus maždaug 300 m).

Posūkio signalą galima išjungti daugmaž toje vietoje, kur lėtėjimo juosta yra ištisine linija atskirta nuo tiesaus kelio.

Ilgoje bendroje juostoje, kuri yra tiek greitėjimo, tiek lėtėjimo juosta, taip pat daugiau nei iš vienos juostos sudarytoje lėtėjimo juostoje galima posūkio signalą išjungti ir anksčiau. Tam, kad jūsų veiksmai būtų suprantami kitiems eismo dalyviams, gali būti prasminga baigiantis lėtėjimo juostai dar kartą parodyti važiavimo kryptį.

Greičio mažinimas, stabdymas, sustojimas

Atsižvelgiant į aplinkybes, reikia laiku sumažinti greitį ir, jei reikia, sustoti.

Negalima be reikalo pristabdyti ar sustoti, jeigu dėl to sukeliamas pavojus ar nepatogumų kitiems eismo dalyviams.

Greitį mažinkite, stabdykite ir sustokite tinkamu būdu, atsižvelgdami į bendrą eismo situaciją. Nestabdykite staigiau ir ilgiau, nei tai būtina.

3.6. Aplenkimas ir apvažiavimas

Šioje dalyje aplenkimas nagrinėjamas plačiau nei Kelių eismo taisyklėse aprašytas lenkimas, kai išvažiuojama į priešpriešinio eismo juostą. Kliūtys ne aplenkiamos, bet apvažiuojamos, o eismo dalyviai aplenkiami.

Kliūtimis laikomos:

- ✓ stovinčios transporto priemonės;
- ✓ važiuojamojoje kelio dalyje esančios talpyklos, atitvarai;
- ✓ kiti objektai, kurie nedalyvauja kelių eisme.

Aplenkimas ir apvažiavimas yra ypatingo atidumo reikalaujantys manevrai.

Atliekant juos paprastai nukrypstama nuo pagrindinės taisyklės – laikytis kiek galima arčiau dešinio kelio krašto.

Kai aplenkimo ir apvažiavimo metu išvažiuojama į priešpriešinio eismo juostą, ribojamos priešpriešinio eismo galimybės. Be to, aplenkiant gali susidaryti kliūtis arba pavojinga situacija.

Aplenkimo manevras neturėtų trukti ilgiau, nei reikia. Vairuotojas, aplenkęs kitą vairuotoją, turi vėl kuo greičiau užimti įprastą padėtį kelyje.

Aplenkimas turi vykti atsakingai, atsižvelgiant į visą eismą.

Vertinant, ar saugu atlikti aplenkimo manevrą, svarbūs šie kriterijai:

- ✓ kelio situacija (plotis, danga ir t.t.);
- ✓ galimybė didinti greitį, kad manevras būtų atliktas per kiek galima trumpesnį laiką;
- ✓ kelio matomumas;
- ✓ atstumas iki kitų eismo dalyvių.

Iš esmės visada lenkiama iš kairės.

Kitų eismo dalyvių interesai

Jokiu būdu negalima trukdyti kitiems eismo dalyviams ir kelti jiems pavojų. Šis reikalavimas taikomas visiems eismo dalyviams nepriklausomai nuo to:

- ✓ kur jie yra;
- ✓ iš kurios pusės artėja;
- ✓ kaip (gali būti) susiję su lenkimo manevru.

Aplenkimas

Lenkiant transporto priemonę, kurios vairuotojas ribotai mato už jo vykstantį eismą, reikia pasirūpinti, kad pastarasis laiku pastebėtų jį lenkiantį automobilį.

Pavyzdžiui:

- ✓ anksčiau išvažiuoti iš savo juostos;
- ✓ važiuojant keliu, kuriame yra po vieną juostą abiem kryptimis – laikytis didesnio atstumo iki transporto priemonės, kurią norima lenkti;
- ✓ veidrodėlyje ieškoti akių kontakto su vairuotoju, kurį norima aplenkinti.

Jeigu automobilių spūstyje arba tais atvejais, kai dešinėje einanti linija yra brūkšninė, lenkiama iš dešinės, reikia kuo greičiau vėl sugrįžti į savo juostą.

Lenkiant iš dešinės reikia papildomą dėmesį atkreipti į:

- ✓ automobilius, kurie taip pat lenkia iš dešinės;
- ✓ automobilius, kurie nori išvažiuoti į lėtėjimo juostą.

Dairymasis

Prieš lenkiant ir apvažiuojant, reikia įsitikinti, kad tai bus saugu.

Aplenkimas

Lenkiant iš kairės, reikia apsidairyti tokia tvarka:

- ✓ į priekį;
- ✓ į galinio vaizdo veidrodėlį;
- ✓ į kairės pusės veidrodėlį.

Lenkiant iš dešinės, reikia apsidairyti tokia tvarka:

- ✓ į priekį;
- ✓ į galinio vaizdo veidrodėlį;
- ✓ į dešinės pusės veidrodėlį.

Prieš pat pasukant vairą, reikia dar kartą patikrinti, ar manevras bus saugus.

Lenkiant iš kairės:

- ✓ į galinio vaizdo veidrodėlį;
- ✓ į kairės pusės veidrodėlį;
- ✓ per kairį petį.

Lenkiant iš dešinės:

- ✓ į galinio vaizdo veidrodėlį;
- ✓ į dešinės pusės veidrodėlį;
- ✓ per dešinį petį.

Per petį reikia dirstelėti tam, kad būtų patikrinta zona šalia transporto priemonės, kurios nematyti veidrodėlyje. Dirstelėjimas per petį nereiškia ilgo ir dažno žiūrėjimo, nes taip galima lengvai iškrypti iš važiavimo trajektorijos. Be to, bus sunku pastebėti, kas vyksta prieš automobilį.

Lenkiant reikia stebėti lenkiamos transporto priemonės vairuotojo veiksmus.

Aplenkus transporto priemonę, reikia sugrįžti atgal į eismo juostą. Prieš tai reikia žvilgtelėti į galinio vaizdo veidrodėlį, taip pat:

- ✓ į dešinį veidrodėlį ir per dešinį petį (kai lenkiama iš dešinės);
- ✓ į kairį veidrodėlį ir per kairį petį (kai lenkiama iš kairės).

Apvažiavimas

Apvažiuojant kliūtį, reikia apsidairyti tokiu metu, kad liktų pakankamai laiko sustoti iki kliūtis, jei kartais nepavyktų apvažiuoti jos iš kairės pusės.

Jeigu tenka sustoti, prieš pajudant reikia įsitikinti, kad tai saugu ir kad nebus trukdoma kitiems eismo dalyviams.

Reikia apsidairyti tokia tvarka:

- ✓ į priekį;
- ✓ į galinio vaizdo veidrodėlį;
- ✓ į kairės pusės veidrodėlį;
- ✓ per kairį petį.

Prieš pajudant taip pat reikia įvertinti eismą transporto priemonei iš dešinės.

Jeigu nėra būtinybės sustoti prieš kliūtį, prieš apvažiuojant ją iš kairės pusės reikia pažiūrėti į galinio vaizdo veidrodėlį, kairės pusės veidrodėlį ir per kairį petį. Toks dairymasis užtikrina, kad pastebėsite lenkiančias transporto priemones.

Apvažiavus kliūtį ir prieš grįžtant į savo eismo juostą, reikia apsidairyti tokia tvarka: per dešinį petį, į dešinės pusės veidrodėlį. Apsidairyti ypač svarbu tada, kai greta automobilių taip pat važiuoja dviratininkai.

Praleidimas

Lenkiant (kai išvažiuojama į priešpriešinio eismo juostą) ir apvažiuojant (kai išvažiuojama į kitą tos pačios krypties eismo juostą) reikia praleisti visas transporto priemones.

Taip pat reikia praleisti visas transporto priemones, kurios lenkia arba apvažiuoja Jus.

Vieta kelyje ir veiksmų vieta

Prieš lenkiant (apvažiuojant) ir tuo metu, kai lenkiama (apvažiuojama), reikia užimti tinkamą vietą kelyje.

Aplenkimas

Tinkama vieta kelyje reiškia tokią važiuojamosios kelio dalies vietą, kuri užtikrinta lenkiamo vairuotojo arba pėsčiojo saugumą.

Todėl yra labai svarbu pasirinkti tinkamą atstumą iki lenkiamos transporto priemonės. Vertinant atstumą, reikia atsižvelgti į šiuos kriterijus:

- ✓ lenkiamos transporto priemonės tipą;
- ✓ lenkiamo eismo dalyvio ypatybes (vaikai, pagyvenę žmonės, neįgalieji);
- ✓ lenkti turimą kelio atkarpą;
- ✓ kitus eismo dalyvius;
- ✓ lenkiamos transporto priemonės greitį;
- ✓ savo paties (lenkiančiojo) greitį;
- ✓ oro sąlygas ir matomumą.

Lenkiant reikia pasukti vairą tokiu metu, kad iki lenkiamos transporto priemonės galo dar būtų likęs tam tikras atstumas.

Lenkti reikia sklandžiai, važiuojant tolygia trajektorija.

Aplenkus transporto priemonę, galima grįžti į eismo juostą tik tada, kai šoniniame veidrodėlyje matyti visas aplenkto transporto priemonės priekis. Tada nebus trukdoma važiuoti aplenkto vairuotojui.

Apvažiavimas

Apvažiuojant kliūtį reikia:

- ✓ manevrą atlikti sklandžiai, tolygia trajektorija;
- ✓ prireikus sustoti ir toliau sklandžiai tęsti manevrą;
- ✓ apvažiavus kliūtį taip pat tolygia trajektorija grįžti į savo juostą.

Apvažiuojant kliūtį, turi būti išlaikomas pakankamas atstumas iki jos (per durelių plotį).

Jeigu kelios kliūtys išsidėsčiusios palyginti nedideliu atstumu viena nuo kitos, jas apvažiuojant nereikia kiekvieną kartą grįžti į savo eismo juostą, nebent tai būtų reikalinga dėl iš priekio atvažiuojančių transporto priemonių.

Jeigu apvažiuojant kliūtį taip pat pasitaiko kliūčių ir kairėje pusėje, iki jų atstumas turi būti minimalus, nes vairuotojui kur kas lengviau stebėti kairį automobilio šoną nei dešinį.

Greitis

Lenkti reikia tokiu greičiu, kad lenkimo manevras būtų kuo trumpesnis.

Apvažiuojant kliūtis, greitis turi būti pasirenkamas atsižvelgiant į konkrečią situaciją.

Aplenkimas

Pavojus kitiems eismo dalyviams dėl per lėtai atliekamo manevro visų pirma kyla tada, kai lenkiant išvažiuojama į priešpriešinio eismo juostą. Kai kitos transporto priemonės apvažiuojamos išvažiuojant į kitą tos pačios krypties eismo juostą, pavojus kitiems eismo dalyviams yra mažesnis.

Ruošiantis lenkti, reikia padidinti važiavimo greitį vos tik atsiranda proga aplenkti kitą transporto priemonę.

Vadinasi, greitis turi būti didesnis dar prieš išvažiuojant į kitą tos pačios ar priešingos krypties eismo juostą.

Didinant važiavimo greitį, reikia nepamiršti išlaikyti saugų atstumą iki priekyje važiuojančios transporto priemonės. Reikia išlaikyti saugų atstumą iki šone esančių transporto priemonių. Tai ypač svarbu, kai greta automobiliams skirtos eismo juostos eina dviračių juosta.

Jeigu ši erdvė ribota, reikia rinktis mažesnį važiavimo greitį.

Dviratės transporto priemonės yra ne tokios stabilios, kaip turinčios daugiau ratų, ypač jei jomis važiuoja vaikai, pagyvenę žmonės arba neįgalieji. Lenkiant reikia nepamiršti atsižvelgti į šių transporto priemonių vairuotojus ir atitinkamai sumažinti greitį.

Ta pati nuostata galioja lenkiant žemės ūkio techniką ir kitas motorines transporto priemones, kurių važiavimo greitis yra ribotas.

Jeigu lenkiant paaiškėja, kad reikia sumažinti važiavimo greitį, pirmenybė teiktina ne stabdymui spaudžiant stabdžių pedalą, bet greičio mažinimui atleidžiant greičio pedalą ir mažinant degalų perdavimą.

Apvažiavimas

Renkantis greitį, kuriuo bus apvažiuojama pasitaikiusi kliūtis, svarbu atsižvelgti į šiuos aspektus:

- ✓ važiuojamosios kelio dalies plotį, kelio matomumą, kitų eismo dalyvių buvimą ir jų elgesį kelyje (dėl šių aspektų paprastai reikia rinktis mažesnį važiavimo greitį);
- ✓ jeigu neįmanoma išlaikyti iki kliūties atstumo, ne mažesnio kaip vienas durelių plotis, reikia rinktis mažesnį važiavimo greitį.

Reagavimas į kelio ženklus

Negalima lenkti, jeigu kelio ženklai draudžia tai daryti.

Taip pat reikia atsižvelgti į kitus kelio ženklus, pavyzdžiui, prieš pėsčiųjų perėjas, pavojingas sankryžas ir kelio vingius.

Paisykite ir horizontaliojo kelio ženklinimo.

Kartais apvažiuojant pasitaikusias kliūtis, reikia elgtis priešingai nei nurodo kelio ženklai.

Tai išimtini atvejai, kai reikia stengtis sukelti kiek galima mažiau nepatogumų kitiems eismo dalyviams.

Pavyzdžiui, kelyje, kuriame yra po vieną eismo juostą į abi puses, stovi krovininis automobilis, iš jo kraunamos prekės, o eismo juostas vieną nuo kitos skiria ištisinė linija.

Signalizavimas ir reagavimas į signalus

Prieš lenkiant arba apvažiuojant, reikia įjungti posūkio signalą.

Aplenkimas

Lenkiant transporto priemones, visada reikia rodyti posūkio kryptį. Posūkio signalas turi būti įjungiamas laiku, apsidairius ir įsitikinus, kad lenkti arba apvažiuoti kitą transporto priemonę yra saugu.

Laiku reiškia momentą, kai vis dar važiuojama transporto priemonei, kurią norima aplenkti, iš paskos. Posūkio signalu kiti eismo dalyviai informuojami apie ketinimus.

Netrukus po posūkio signalo įjungimo reikia pradėti lenkimo manevrą.

Tik nuo konkrečios situacijos priklauso, ar lenkimas bus laikomas svarbiu manevru. Paprastai dviratiniško aplenkimas nepriskiriamas svarbiems manevrams, tačiau jis gali tokiu tapti, kai dviratiniškas lenkiamas siaurame kelyje.

Po to, kai kita transporto priemonė aplenkiamą, reikia grįžti į savo eismo juostą, prieš tai taip pat įjungus atitinkamą posūkio signalą.

Apvažiavimas

Apvažiuojant kliūtį, konkreti situacija (kliūties pobūdis, kelio plotis ir pan.) nulemia tai, ar manevras bus laikomas svarbiu.

Aplenkus kliūtį, prieš grįžtant į savo eismo juostą, turi būti įjungiamas atitinkamas posūkio signalas. Tiek lenkiant, tiek apvažiuojant posūkio signalas išjungiamas tik visiškai užbaigus manevrą.

Greičio mažinimas, stabdymas, sustojimas

Atsižvelgiant į aplinkybes, reikia laiku sumažinti greitį ir, jei reikia, sustoti.

Negalima be reikalo pristabdyti ar sustoti, jeigu dėl to sukeliamas pavojus ar nepatogumų kitiems eismo dalyviams.

Greitį mažinkite, stabdykite ir sustokite tinkamu būdu, atsižvelgdami į bendrą eismo situaciją. Nestabdykite staigiau ir ilgiau, nei tai būtina.

3.7. Prasilenkimas, lenkiamo vairuotojo vaidmuo

Šioje knygelės dalyje aptariamos situacijos, kai viena prie kitos artėja ir prasilenkia transporto priemonės, važiuojančios priešingos krypties eismo juostomis, neatskirtomis skiriamąja juosta.

Priešingomis kryptimis važiuojančių vairuotojų artėjimas ir prasilenkimas svarbus tik tada, kai tai padaryti sudėtinga dėl per siauro kelio. Tokiu atveju abu vairuotojai turi tas pačias prievoles vienas kitam (Kelių eismo taisyklių 9 punktą).

Lenkiant dalyvauja ne vienas asmuo. Lenkiantis vairuotojas yra aktyvus dalyvis, kuris privalo atlikti manevrą saugiai. Lenkiamas vairuotojas taip pat susijęs su lenkimo manevru, tačiau jam tenka pasyvus vaidmuo, ir tik tam tikromis aplinkybėmis jis turi reaguoti į situaciją.

Situacijoje dalyvaujantys vairuotojai turi elgtis taip, kad manevras būtų atliktas kuo saugiau.

Kitų eismo dalyvių interesai

Ypač tada, kai atliekamas manevras įtraukia ir kitus eismo dalyvius, svarbu paisyti jų interesų. Šiose situacijose itin svarbus važiavimo greitis ir paliekama erdvė.

Kai sukama į dešinę, taip pat reikia atsižvelgti į dešinėje kelio pusėje esančius eismo dalyvius.

Prasilenkimas

Aplinkybės, reikalaujančios papildomo atidumo:

- ✓ mažas kelio plotis, ypač jei dviračių eismas intensyvus. Reikia nepamiršti vairuotojų, kurie yra labiau pažeidžiami. Tokiose situacijose tenka ne tik sumažinti greitį, bet ir visiškai sustoti;
- ✓ situacija, kai abu priešingomis eismo kryptimis važiuojantys vairuotojai susiduria su kliūtimis. Tokiu atveju reikia elgtis pagal aplinkybes;
- ✓ dėl per didelio kelio susiaurėjimo neįmanoma prasilenkti. Jei reikia, sustoti ir tarpusavio sutarimu (pavyzdžiui, užmezgus akių kontaktą arba rankų judesiais) išspręsti situaciją.

Lenkiamo vairuotojo vaidmuo

Jeigu lenkiant kitą transporto priemonę kyla pavojus ar nepatogumų priešpriešine eismo juosta važiuojančioms transporto priemonėms, lenkiamos transporto priemonės vairuotojas turi stengtis išvengti nesaugios situacijos:

- ✓ sumažinti greitį;
- ✓ pasukti į šoną;
- ✓ jei reikia, sustoti.

Kartais transporto priemonių spūstyje tenka susidurti su lenkiančiu motociklu. Priklausomai nuo laisvos erdvės, motociklą vairuotojai lenkia iš kairės arba dešinės. Reikia atkreipti dėmesį į motociklininkus ir važiuoti taip, kad nesumažėtų laisva erdvė. Jei įmanoma, reikia pasistengti atlaisvinti daugiau vietos (pavyzdžiui, truputį pasukant į šoną).

Dairymasis

Prasilenkiant su kita transporto priemone, taip pat tada, kai jus kas nors lenkia, reikia įdėmiai stebėti aplinką.

Prieš sukant į dešinę, reikia pažiūrėti į galinio vaizdo veidrodėlį, dešinės pusės veidrodėlį ir per dešinį petį.

Prieš sukant į kairę, reikia pažiūrėti į galinio vaizdo veidrodėlį, kairės pusės veidrodėlį ir per kairį petį. Taip įsitikinama, ar pakaks vietos manevrui saugiai atlikti.

Vieta kelyje ir veiksmų vieta

Kai iš priekio artėja automobilis arba kai jus kas nors lenkia, reikia stengtis važiuoti taip, kad tarp abiejų automobilių liktų kuo daugiau erdvės.

Prasilenkimas

Sklandžia trajektorija išsukite šiek tiek dešiniau. Kai tik prasilenksite su kitu automobiliu, toliau pat sklandžia trajektorija pasukite į kairę ir grįžkite į tinkamą vietą važiuojamojoje kelio dalyje.

Jeigu tiek kairėje, tiek dešinėje yra kliūčių ir nepakanka važiuojamosios kelio dalies pločio, kad būtų galima netrukdomai prasilenkti su kita transporto priemone, reikia užimti tokią vietą kelyje, kad Jus laiku pastebėtų.

Lenkiamo vairuotojo vaidmuo

Jeigu vairuotojas lenkiamas iš kairės, jis turi pasukti truputėlį į dešinę (jei to reikia ir jei tai yra įmanoma).

Jeigu vairuotojas lenkiamas iš dešinės, jis turi pasukti truputėlį į kairę (jei to reikia ir jei tai yra įmanoma).

Jeigu šalia automobilio esančios erdvės nepakaktų kitai transporto priemonei atlikti lenkimo manevrą, reikia važiuoti taip, kad aplenkti nebūtų įmanoma. Ši taisyklė galioja tada, kai dėl lenkimo susidarytų pavojinga situacija kelyje.

Greitis

Kai matote artėjančią transporto priemonę, sumažinkite važiavimo greitį.

Jeigu jus lenkia, nedidinkite važiavimo greičio.

Siauresnėse kelio dalyse reikia važiuoti mažesniu greičiu. Kiek sumažinti greitį, kai iš priekio artėja kita transporto priemonė, visų pirma priklauso nuo važiuojamosios kelio dalies pločio.

Greičio mažinimas, stabdymas, sustojimas

Atsižvelgiant į aplinkybes, reikia laiku sumažinti greitį ir, jei reikia, sustoti.

Negalima be reikalo pristabdyti ar sustoti, jeigu dėl to sukeliamas pavojus ar nepatogumų kitiems eismo dalyviams.

Greitį mažinkite, stabdykite ir sustokite tinkamai, atsižvelgdami į bendrą eismo situaciją.

3.8. Persirikiavimas ir judėjimas lygiagrečiai su kitomis transporto priemonėmis

Šioje dalyje aptariamas važiavimas, kuris nėra tiesiogiai susijęs su sukimo, lenkimo, lėtėjimo ir greitėjimo manevrais.

Persirikiavimas ir judėjimas lygiagrečiai su kitomis transporto priemonėmis yra ypatingo dėmesio reikalaujantys manevrai. Šiuos manevers galima atlikti tiek į kairę, tiek į dešinę.

Važiuojamojoje kelio dalyje, kuri nepadalyta į eismo juostas, kalbame ne apie persirikiavimą, bet apie judėjimą lygiagrečiai su kitomis transporto priemonėmis.

Kitų eismo dalyvių interesai

Persirikiuojant arba judant lygiagrečiai su kitomis transporto priemonėmis gali kilti pavojus arba nepatogumų kitiems eismo dalyviams.

Draudžiama persirikiuojant trukdyti kitiems vairuotojams, jeigu akivaizdu, kad į tą vietą persirikiuoti planavo kitas vairuotojas.

Dairytnasis

Kai persirikiuojama arba judama lygiagrečiai su kitomis transporto priemonėmis, reikia atidžiai dairytis.

Sukant į kairę pusę reikia apsidairyti tokia tvarka:

- ✓ į priekį;
- ✓ į galinio vaizdo veidrodėlį;
- ✓ į kairės pusės veidrodėlį;
- ✓ per kairį petį.

Sukant į dešinę pusę reikia apsidairyti tokia tvarka:

- ✓ į priekį;
- ✓ į galinio vaizdo veidrodėlį;
- ✓ į dešinės pusės veidrodėlį;
- ✓ per dešinį petį.

Jeigu vairuotojas nuolat stebi artėjančias transporto priemones (kaip aprašyta 3.2 dalyje, kurioje kalbama apie važiavimą tiesiu ir vingiuotu keliu), nebūtina dairytis prieš kiekvieną kartą pasukant vairą į šoną.

Dirstelėjimas jokiū būdu nereiškia ilgo ir per dažno žiūrėjimo persisukus į kitą pusę, nes taip galima pamesti važiavimo trajektoriją. Be to, bus sunku pastebėti, kas vyksta prieš automobilį.

Praleidimas

Kai persirikiuojama arba judama lygiagrečiai su kitomis transporto priemonėmis, reikia praleisti visas transporto priemones.

Vieta kelyje ir veiksmų vieta

Persirikiuoti ir judėti lygiagrečiai su kitomis transporto priemonėmis reikia sklandžia trajektorija.

Persirikiuoti (tiek privalomai, tiek neprivalomai), reikia laiku.

Tas pats galioja važiuojant lygiagrečiai su kitomis transporto priemonėmis.

Draudžiama persirikiuoti iš karto per kelias juostas. Tai reikia atlikti kaip kelis manevrus, judant iš vienos juostos į kitą.

Vadinasi, prieš rikiuojantis į kitą juostą kurį laiką turi būti važiuojama tiesiai.

Jeigu kelias turi daugiau nei vieną tos pačios krypties juostą, kelio vingyje negalima persirikiuoti į kitą juostą. Turi būti važiuojama ta pačia eismo juosta.

Persirikiuoti ir judėti lygiagrečiai su kitomis transporto priemonėmis reikia sklandžia trajektorija.

Pervąžiavus kelio vingį, reikia dar kurį laiką važiuoti tiesiai ir tik po to persirikiuoti.

Greitis

Važiavimo greitis turi atitikti kitų ta pačia eismo juosta važiuojančių transporto priemonių greitį.

Persirikiuoti į kitą juostą galima tik tada, kai važavimo greitis priderinamas prie kitų ta juosta važiuojančių transporto priemonių greičio ir kai įsitikinama, kad automobilis dėl atliekamo manevro niekam netrukdytų.

Reagavimas į kelio ženklus

Negalima persirikiuoti, jei tai daryti draudžia kelio ženklai.

Reikia atsižvelgti į kelio ženklus, pavyzdžiui, perspėjančius, kad priekyje kelias susiaurės.

Signalizavimas ir reagavimas į signalus

Prieš persirikiuojant į kitą eismo juostą arba atliekant kitą svarbesnį šoninį manevrą, reikia parodyti posūkio kryptį.

Įsitikinus, kad persirikiuoti ar kitu būdu judėti lygiagrečiai su kitomis transporto priemonėmis bus saugu ir tai netrukdytų kitiems eismo dalyviams, reikia įjungti atitinkamą posūkio signalą. Tai reikia padaryti gerokai anksčiau, nei pajudama į kurį nors šoną.

Posūkio signalą reikia išjungti, kai persirikiavimo ar kitas judėjimo lygiagrečiai su kitomis transporto priemonėmis manevras yra baigtas.

Kartais vadinamasis judėjimas lygiagrečiai su kitomis transporto priemonėmis, pavyzdžiui, atliekamas siaurame kelyje, yra svarbesnis manevras už rikiavimąsi, atliekamą plačioje važiuojamojoje kelio dalyje.

Greičio mažinimas, stabdymas, sustojimas

Atsižvelgiant į aplinkybes, reikia laiku sumažinti greitį ir, jei reikia, sustoti.

Negalima be reikalo pristabdyti ar sustoti, jeigu dėl to sukeliamas pavojus ar nepatogumų kitiems eismo dalyviams.

Greitį mažinkite, stabdykite ir sustokite tinkamai, atsižvelgdami į bendrą eismo situaciją.

3.9. Elgesys ypatingose kelio dalyse ir šalia jų

Ypatingos kelio dalys – tai tokios kelio atkarpos, kurios nuo kitų kelio dalių skiriasi savo funkcija ir (arba) įrengimu.

Iš vairuotojų, kurie artėja prie tokios ypatingos kelio dalies arba ja važiuoja, tikimasi, kad jie priderins savo elgesį prie ypatingos situacijos.

Kaip ypatingos kelio dalys aprašyti:

- ✓ išvažiavimas iš šalia kelio esančios teritorijos;
- ✓ įvažiavimas į šalia kelio esančią teritoriją;
- ✓ gyvenamoji zona;
- ✓ geležinkelio pervaža;
- ✓ pėsčiųjų perėja;
- ✓ maršrutinio transporto stotelė;
- ✓ žiedinė sankryža.

Išvažiavimas iš šalia kelio esančios teritorijos

Šis veiksmas ypatingas tuo, kad reikia praleisti kitas transporto priemones.

Atliekant šį manevrą, galima susidurti su:

- ✓ transporto priemonėmis, artėjančiomis iš kairės arba dešinės;
- ✓ transporto priemonėmis, artėjančiomis iš priekio, galo, esančiomis automobiliui iš kairės arba dešinės.

Jeigu išvažiuojant iš konkrečios vietos situacija primena čia aprašytą išvažiavimą, reikia elgtis atitinkamai.

Kitų eismo dalyvių interesai

Negalima trukdyti kitiems eismo dalyviams.

Nesvarbu, kur yra kiti eismo dalyviai, kuria kryptimi jie juda ar kuriai eismo dalyvių kategorijai jie priklauso.

Išvažiuojantis vairuotojas taip pat gali susidurti su transporto priemonėmis, kurios nori į tą pačią teritoriją įvažiuoti. Kartais tokioje situacijoje reikia elgtis pagal konkrečias aplinkybes.

Dairymasis

Reikia atidžiai stebėti iš kairės, dešinės ir priekio atvažiuojančias transporto priemones. Ši taisyklė taip pat galioja, kalbant apie dviračių ar pėsčiųjų taku, šaligatviu važiuojančius ar einančius eismo dalyvius.

Išvažiuojant iš važiuojamosios kelio dalies, reikia per veidrodėlius stebėti už nugaros esančias transporto priemones.

Praleidimas

Būtina praleisti kitus eismo dalyvius. Šiuo atveju reikalavimas praleisti eismo dalyvius taip pat taikomas pėstiesiems.

Išvažiuojantis vairuotojas taip pat gali susidurti su vairuotojais, kurie nori įvažiuoti. Šiuo atveju pirmumo teisė suteiktina norinčiam išvažiuoti vairuotojui. Tai teigiamai veikia eismo srautą, be to, palengvina įvažiavimą.

Vieta kelyje ir veiksmų vieta

Išvažiuojant reikia sklandžia trajektorija kuo greičiau išsukti į važiuojamąją kelio dalį.

Nepriklausomai nuo situacijos kelyje ir išvažiavimo vietos tiesaus kelio atžvilgiu, sukant į dešinę reikia posūkio manevrą atlikti taip, kad sklandžiu judesiu būtų užimta reikiama padėtis važiuojamojoje kelio dalyje.

Sukant į kairę, posūkio lankas turi būti toks, kad automobilis atsidurtų dešinėje kelio dalyje.

Išskyrus tuos kelius, kuriuose priešingos krypties eismo srautai atskirti atitvaru ar skiriamąja juosta, išvažiuoti į važiuojamąją kelio dalį galima tik tada, kai aišku, jog įpusėjus manevrą neteks sustoti ir atitinkama kelio dalis bus laisva.

Greitis

Išvažiuoti reikia saugiu ir tinkamu greičiu.

Išvažiavus į kelią reikia kuo greičiau padidinti greitį, kad jis būtų daugmaž toks pat, kaip ir viso transporto srauto.

Signalizavimas ir reagavimas į signalus

Jeigu išvažiuojant sukama į kairę arba į dešinę, posūkio signalą reikia įjungti prieš išvažiuojant.

Posūkio signalą reikia išjungti iš karto, kai atsiduriama tinkamoje važiuojamosios kelio dalies vietoje.

Greičio mažinimas, stabdymas, sustojimas

Atsižvelgiant į aplinkybes, reikia laiku sumažinti greitį ir, jei reikia, sustoti

Negalima be reikalo pristabdyti ar sustoti, jeigu dėl to sukeliama pavojus ar nepatogumų kitiems eismo dalyviams.

Įvažiavimas į šalia kelio esančią teritoriją

Šis veiksmas ypatingas tuo, kad reikia praleisti kitas transporto priemones.

Atliekant šį manevrą, galima susidurti su:

- ✓ transporto priemonėmis, artėjančiomis iš kairės arba dešinės;

✓ transporto priemonėmis, artėjančiomis iš priekio, galo, esančiomis automobiliui iš kairės arba dešinės.

Jeigu įvažiuojant į konkrečią vietą situacija primena čia aprašytą įvažiavimą, reikia elgtis atitinkamai.

Kitų eismo dalyvių interesai

Negalima trukdyti kitiems eismo dalyviams. Nesvarbu, kur yra kiti eismo dalyviai, kuria kryptimi jie juda ar kuriai eismo dalyvių kategorijai priklauso.

Dairymasis

Reikia atidžiai stebėti iš kairės, dešinės ir priekio atvažiuojančias transporto priemones. Ši taisyklė taip pat galioja, kalbant apie dviračių ar pėsčiųjų taku, šaligatviu važiuojančius ar einančius eismo dalyvius.

Įvažiuojant reikia per veidrodėlius stebėti už nugaros esančias transporto priemones.

Praleidimas

Būtina praleisti kitus eismo dalyvius. Šiuo atveju reikalavimas praleisti eismo dalyvius taip pat taikomas pėstiesiems.

Įvažiuojantis vairuotojas gali susidurti su vairuotojais, kurie nori išvažiuoti. Šiuo atveju pirmumo teisė teiktina norinčiam išvažiuoti vairuotojui. Tai teigiamai veikia eismo srautą, be to, palengvina įvažiavimą.

Vieta kelyje ir veiksmų vieta

Įvažiuojant reikia persirikiuoti taip, kaip aprašyta šios knygelės 3.4 dalyje, kurioje kalbama apie posūkius.

Tam tikrais atvejais geriau nepaisyti reikalavimo persirikiuoti.

Greitis

Įvažiuoti reikia saugiu ir tinkamu greičiu.

Signalizavimas ir reagavimas į signalus

Jeigu įvažiuojant sukama į kairę arba į dešinę, posūkio signalą reikia įjungti laiku.

Posūkio signalą reikia išjungti iš karto, kai tik įvažiuojame.

Greičio mažinimas, stabdymas, sustojimas

Atsižvelgiant į aplinkybes, reikia laiku sumažinti greitį ir, jei reikia, sustoti.

Negalima be reikalo pristabdyti ar sustoti, jeigu dėl to sukeliamas pavojus ar nepatogumų kitiems eismo dalyviams.

Gyvenamoji zona

Šios zonos paskirtis pirmiausia yra gyvenamoji. Tai reiškia, kad joje esantis kelias ar kelio dalis nėra skirta nevaržomam ir nuolatiniam judėjimui iš vienos pusės į kitą.

Gyvenamoji zona skirta tik tam transportui, kurio kelionės tikslas yra toji gyvenamoji zona arba kuris pajuda iš gyvenamosios zonos kaip pradinio taško

Visi eismo dalyviai turi teisę patekti į gyvenamąją zoną ir ja naudotis nepriklausomai nuo to, kuriai eismo dalyvių kategorijai jie priklauso. Vadinasi, gyvenamojoje zonoje pėstieji yra lygiareikšmiai eismo dalyviai, čia ypač svarbus atsargus elgesys prie vairo. Transporto priemonių vairuotojai turi niekada nepamiršti gyvenamosios zonos išskirtinumo.

Prie įvažiavimo statomas kelio ženklas Nr. 552. Išvažiavimai žymimi kelio ženklu Nr. 553.

Kartais išvažiavimas iš gyvenamosios zonos įrengiamas tam tikru atstumu nuo kelio. Tokiu atveju susikirtimo su keliu vieta turi sankryžos pobūdį.

Gyvenamojoje zonoje galioja atskiros transporto priemonių stovėjimo nuostatos.

Kitų eismo dalyvių interesai

Elgesys prie vairo turi derėti su ypatinga gyvenamosios zonos funkcija ir jos naudotojų elgesiu.

Vairuotojas turi savo elgesiu prie vairo parodyti kitiems eismo dalyviams, kad jis paiso jų interesus.

Vairuotojas gali susidurti su kitais eismo dalyviais (nuo žaidžiančių vaikų iki sunkiai vaikštančių senolių) bet kurioje gyvenamosios zonos vietoje. Pėstieji gali netrukdomai naudotis bet kuria gyvenamosios zonos vieta.

Dairymasis

Gyvenamojoje zonoje būtina nuolat įdėmiai dairytis.

Labai svarbu, kad matymo laukas būtų kiek galima platesnis ir ilgesnis.

Tik tuomet bus galima tinkamai reaguoti staigiai pasikeitus aplinkybėms, pavyzdžiui, priešais automobilį išbėgus vaikui.

Atliekant tokius manevrus, kaip:

- ✓ artėjimas prie sankryžos ir važiavimas per ją;
- ✓ važiavimas posūkiuose;
- ✓ persirikiavimas,

elgiamasi taip, kaip aprašyta atitinkamose šios knygelės dalyse.

Praleidimas

Reikia praleisti pirmumo teisę turinčias transporto priemones ir kitus pirmumo teisę turinčius eismo dalyvius.

Važiuoti reikia taip, kad pirmumo teisę turintis kitos transporto priemonės vairuotojas nesudvejojų, ar bus praleistas.

Jeigu praleidžiant pirmumo teisę turinčius eismo dalyvius sustojama, tai padaryti reikia taip, kad sustojusi transporto priemonė netrukdytų eiti ar važiuoti kitiems eismo dalyviams.

Vieta kelyje

Važiuojant reikia laikytis kuo dešiniau.

Konkreči važiavimo vieta priklauso nuo gyvenamosios zonos įrengimo.
Rekomenduojama atsakingai užimti padėtį kelyje.

Greitis

Gyvenamojoje zonoje turėtų būti važiuojama greičiu, kuris neviršija pėsčiomis einančio žmogaus greičio.

Toks važiavimo greitis užtikrina pėsčiųjų saugumą.

Pėstieji gyvenamojoje zonoje gali tinkamai sureaguoti į pasikeitusias aplinkybes ir netrukdyti įprastam transporto priemonių eismui, kai važiuojama pėsčio žmogaus greičiui artimu greičiu.

Vairuotojas, važiuojantis greičiu, kuris nėra didesnis nei pėsčiomis einančio žmogaus greitis, taip pat gali tinkamai įvertinti kitų eismo dalyvių elgesį.

Reagavimas į kelio ženklus

Reikia paisyti pagal teisės aktus privalomų kelio ženklų.

Įvažiuojant į gyvenamąją zoną pravažiuojama pro kelio ženklą Nr. 552. Labai svarbu, kad pirmiausia motorinių transporto priemonių vairuotojai suprastų patenkantys į ypatingą teritoriją. Tai reiškia, kad jų elgesys prie vairo turi būti atitinkamas.

Signalizavimas ir reagavimas į signalus

Signalizuojama tokiu pat būdu, kaip ir važiuojant ne gyvenamojoje zonoje.

Atsižvelgiant į gyvenamosios zonos ypatingumą, reikia daugiau dėmesio kreipti į kitų transporto priemonių vairuotojų signalus.

Greičio mažinimas, stabdymas, sustojimas

Atsižvelgiant į aplinkybes, reikia laiku sumažinti greitį ir, jei reikia, sustoti.

Geležinkelio pervaža

Geležinkelio pervažoje įvykę eismo įvykiai paprastai būna labai rimti. Todėl reikia atsargiai artėti prie geležinkelio pervažos ir lygiai taip pat atsargiai per ją važiuoti.

Geležinkelio pervaža žymima kelio ženklų Nr. 138 arba Nr. 139.

Pagal Kelių eismo taisyklių nuostatas geležinkelio transportas turi pirmumo teisę.

Jeigu ženklo Nr. 138 ar Nr. 139 nėra, geležinkelio pervažoje įrengiamas pakeliamasis užtvaras, eismą joje reguliuoja šviesoforas arba kompetentingas geležinkelio darbuotojas (reguliuotojas), duodantis eismo dalyviams nurodymus ar rodantis specialų ženklą (raudoną vėliavėlę).

Geležinkelio pervaža gali būti apsaugota (eismas reguliuojamas) įvairiais būdais:

- ✓ automatinė mirksinčių signalų sistema kartu su skambučio funkcija;
- ✓ užtvaru, užstojančiu pusę kelio, kartu su mirksinčiu signalu ir skambučiu;
- ✓ užtvaru, visiškai užstojančiu kelią, kartu su mirksinčiu signalu ir skambučiu.

Vairuotojai turi nepamiršti, kad kelio užtvarai, mirksinčių signalų ir skambučio sistema gali sugesti. Taip pat labai svarbu nepamiršti, kad besileidžianti saulė gali akinti. Dėl to galite nepamatyti geležinkelio pervažos raudonos spalvos šviesoforo signalo.

Geležinkelio pervaža žymima įspėjamuoju ženklu Nr. 101 arba Nr. 102 (geležinkelio pervaža su užtvaru arba be jo).

Netoli geležinkelio pervažos taip pat gali būti statomi pailgi ženklai su skersais brūkšniais (Nr. 140 – 145). Pagal šiuos ženklus ir brūkšnių skaičių juose galima sužinoti, koks atstumas liko iki geležinkelio pervažos (kiekvienas brūkšnys reiškia maždaug 80 metrų).

Kitų eismo dalyvių interesai

Artėjant prie geležinkelio pervažos ir per ją važiuojant reikia būti labai atidiems.

Venkite veiksmų, dėl kurių susidarytų pavojinga padėtis arba būtų trukdoma kitiems eismo dalyviams.

Visų pirma ši taisyklė galioja, kai per geležinkelio pervažą važiuoja daugiau transporto priemonių, taip pat kai geležinkelio pervaža ypatinga (siaura, neapsaugota).

Artėjant prie geležinkelio pervažos, ypač jei matomumas prastas, reikia nepamiršti, kad ji gali būti uždaryta ir kad gali būti susidariusi transporto priemonių eilė.

Dairymasis

Artėjant prie geležinkelio pervažos, svarbu kuo anksčiau pradėti dairytis.

Jeigu vairuotojas pradės anksti dairytis, jis, atsižvelgdamas į kelio ženklus, galės pakankamai anksti nustatyti, kokią geležinkelio pervažą privažiuos.

Prieš važiuojant per bėgius reikia pasižiūrėti į kairę ir į dešinę, kad įsitikintumėte, jog neatvažiuoja traukinys.

Praleidus traukinį reikia įsitikinti, ar iš kitos pusės neatvažiuoja kitas.

Vieta kelyje ir veiksmų vieta

Draudžiama geležinkelio pervažoje sustoti. Važiuoti į geležinkelio pervažą galima tik tada, kai aišku, jog ją bus galima iš karto pervažiuoti.

Reikia būti ypač atidiems, jei už geležinkelio pervažos yra sankryža arba transporto spūstis.

Kartais transporto priemonės geležinkelio pervažoje užgęsta. Tai gali turėti rimtų pasekmių. Kai geležinkelio pervaža įrengta įkalnėje, tikimybė, kad automobilis užges, padidėja. Itin svarbu kuo labiau sumažinti šią riziką. Pagalvokite apie galimybę pasinaudoti automobilio riedėjimo galia ir pasirūpinkite, kad kritiškiausias važiavimo momentas būtų toliau nuo geležinkelio pervažos.

Greitis

Prie geležinkelio pervažos reikia artėti ir per ją važiuoti mažesniu greičiu.

Visų pirma ši taisyklė galioja neapsaugotose ir blogiau apsaugotose geležinkelio pervažose.

Kiek sumažinti važiavimo greitį, priklauso nuo:

- ✓ geležinkelio pervažos pobūdžio (apsaugota ar ne);
- ✓ matomumo;
- ✓ kelio dangos lygumo;
- ✓ važiuojamosios kelio dalies pločio.

Reagavimas į šviesoforo ir eismo reguliuotojo signalus

Paisykite jūsų važiavimo krypties galiojančio šviesoforo signalų.

Paisykite reguliuotojo rodomo ženklo sustoti.

Baltas mirksintis šviesoforo signalas reiškia, kad joks traukinys neartėja.

Raudonas mirksintis šviesoforo signalas reiškia, kad reikia sustoti.

Jeigu geležinkelio pervažoje įrengta automatinė mirksinčių signalų sistema, traukiniui pravažiavus raudonas signalas užgęsta ir užsidega baltas. Vadinasi, galima važiuoti. Mirksinčių signalų sistema gali būti sugedusi. Tokiu atveju reikia būti ypač atsargiems.

Jeigu geležinkelio pervažoje įrengtas kelio užtvaras, užstojantis pusę kelio, raudonas signalas išsijungia, kai užtvaras pakyla. Tik po to galima važiuoti.

Kitais atvejais važiuoti galima tik tada, kai raudonas šviesoforo signalas išsijungia.

Reguliuotojas gali duoti ženklą sustoti raudona vėliavėle, lentele arba raudonu žibintu.

Reagavimas į kelio ženklus

Paisykite draudžiamųjų ir nurodomųjų kelio ženklų.

Reikia atsižvelgti į kitus kelio ženklus, pavyzdžiui, įspėjamuosius.

Kiekviena apsaugota geležinkelio pervaža turi skambučio signalą.

Skambučio signalas atkreipia papildomą vairuotojo dėmesį į geležinkelio pervažą esant blogoms oro sąlygoms, pavyzdžiui, kai tvyro tirštas rūkas ir pan.

Jeigu vairuotojas laiku reaguoja į skambučio signalą, jis važiuoja ramiau.

Skambučio signalas taip pat gali perspėti vairuotoją apie geležinkelio pervažą tada, kai ji įrengta už kelio vingio.

Signalizavimas ir reagavimas į signalus

Reikia atkreipti dėmesį į įsijungusius kitos transporto priemonės stabdžių žibintus arba mirksinčius avarinius žibintus.

Greičio mažinimas, stabdymas, sustojimas

Atsižvelgiant į aplinkybes, reikia laiku sumažinti greitį ir, jei reikia, sustoti.

Negalima be reikalo pristabdyti ar sustoti, jeigu dėl to sukeliamas pavojus ar nepatogumų kitiems eismo dalyviams.

Stabdant reikia nepamiršti, kad tai yra ypatinga kelio atkarpa.

Pradėjus stabdyti per vėlai arba netinkamai, gali susiklostyti pavojinga situacija, kuri ypač nepageidautina geležinkelio pervažoje.

Dėl iš paskos važiuojančių transporto priemonių reikia stengtis stabdyti kiek galima lėčiau.

Pėsčiųjų perėja

Pėstieji yra ypač pažeidžiami, todėl būtina imtis apsaugos priemonių. Viena tokių priemonių – pėstiesiems skirtos perėjos.

Pėsčiųjų perėjos žymimos kelio ženklais Nr. 533 ir Nr. 534, prieš kuriuos gali būti statomas ir kelio ženklas Nr. 127, taip pat horizontaliu ženklinimu (vadinamasis „zebras“).

Be to, pėsčiųjų perėjos ženklinamos ne tik skersai kelių einančiomis brūkšninėmis linijomis, bet jose įrengiami šviesoforai. Vairuotojas per pėsčiųjų perėjas turi važiuoti itin atsakingai.

Pėstieji gali laisvai naudotis jiems skirtomis perėjomis, tačiau teise būti praleisti – tik tada, kai eina per perėją.

Jeigu pėstieji ketina eiti per nereguliuojamą perėją, jie turi praleisti transporto priemones. Vairuotojai turi nepamiršti, kad pėstieji gali to ir nepadaryti.

Kitų eismo dalyvių interesai

Atsargiai artėkite prie pėsčiųjų perėjos.

Reikia laikytis važiavimą per pėsčiųjų perėją reglamentuojančių nuostatų. Per perėją einantys (norintys eiti) pėstieji turi suprasti, kad artėjantis vairuotojas juos pastebėjo ir yra pasirengęs praleisti.

Atidus vairuotojas turi laiku pastebėti, kad artėja prie pėsčiųjų perėjos ir laiku sumažinti greitį.

Tam tikri veiksmai turi būti atsargiai atliekami šalia pėsčiųjų perėjos ar važiuojant per ją.

Jeigu priešais pėsčiųjų perėją sustojo transporto priemonė (ne praleisti pėsčiųjų, bet dėl kitų priežasčių), ją apvažiuoti reikia labai atsargiai. Vairuotojas turi įdėmiai dairytis ir važiuoti lėtai.

Dairymasis

Artėjant prie perėjos, reikia atidžiai dairytis.

Jeigu vairuotojas, artėdamas prie perėjos bus atidus (ir atitinkamai sumažins važiavimo greitį), jis spės laiku sustoti.

Ypatingą dėmesį reikia atkreipti į pėsčiuosius, esančius netoli perėjos. Iš jų elgesio ir žiūrėjimo krypties dažniausiai galima suprasti, ar jie ketina eiti per kelią.

Praleidimas

Reikia praleisti pėsčiuosius, kurie eina per perėją arba akivaizdžiai nori per ją pereiti.

Tai yra asmenys, kurie stovi ant šaligatvio laukdami, kol juos praleis, arba kurie jau eina per perėją.

Greitis

Prie pėsčiųjų perėjos artėjama mažu greičiu.

Važiavimo greitis turi būti toks, kad vairuotojas bet kokiomis aplinkybėmis spėtų laiku sustoti per daug stipriai nestabdydamas.

Renkantis važiavimo greitį, svarbu nepamiršti, kad per perėją norintiems eiti asmenims turi būti aišku, jog vairuotojas ketina juos praleisti.

Reagavimas į šviesoforo ir eismo reguliuotojo signalus

Pėsčiųjų ir kitose perėjose reikia paisyti šviesoforo signalų. Reikia paisyti eismo reguliuotojo nurodymo sustoti.

Greičio mažinimas, stabdymas, sustojimas

Atsižvelgiant į aplinkybes, reikia laiku sumažinti greitį ir, jei reikia, sustoti.

Negalima be reikalo pristabdyti ar sustoti, jeigu dėl to sukeliamas pavojus ar nepatogumų kitiems eismo dalyviams.

Pėsčiųjų perėjose labai svarbus saugus stabdymo būdas.

Tinkamas vairuotojo elgesys skatina pėsčiųjų pasitikėjimą ir leidžia suprasti, kad jiems bus sudarytos sąlygos saugiai pereiti gatvę.

Taip pat būtina atsižvelgti į oro sąlygas ir kelio būklę.

Kai numatomas saugus stabdymo kelias, laiku spėja sureaguoti ir iš paskos važiuojančių transporto priemonių vairuotojai. Tai nepaprastai svarbu ypač ten, kur per gatvę eina pėstieji.

Maršrutinio transporto stotelė

Maršrutinio transporto stotelės yra skirtos keleiviams įlipti į autobusą arba troleibusą ir iš jo išlipti.

Stotelės yra žymimos kelio ženklų Nr. 548 (maršrutinio transporto sustojimo vieta).

Maršrutinio transporto stotelė įrengiama dešiniame kelkraštyje arba prie važiuojamosios dalies krašto.

Dažnai pavojinga situacija susidaro dėl keleivių skubėjimo, ypač kai stotelėje laukia daug žmonių.

Kitų eismo dalyvių interesai

Važiuojant pro maršrutinio transporto stotelę, ypač jei joje laukia daug žmonių, reikia būti atidiems, nes situacija gali greitai pasikeisti ir virsti pavojinga.

Važiavimo būdas turi atitikti konkrečią situaciją.

Išlipantys ir įlipantys keleiviai dažnai neapsidairę bėga per kelią. Be to, kai keleivių daug, kas nors, ypač vaikai ar pagyvenę žmonės, gali nuslysti nuo šaligatvio į važiuojamąjį kelio dalį.

Važiuojant pro laukiančius keleivius nedera dideliu greičiu važiuoti per balas. Tai sukelia laukiantiems žmonėms nepatogumų.

Kai stotelėje sustoja keletas autobusų arba troleibusų, reikia nepamiršti, kad pro autobuso ar troleibuso priekį arba galą į gatvę gali išbėgti žmogus.

Dairymasis

Artėjant prie maršrutinio transporto stotelės ir pro ją važiuojant, reikia būti ypač atidiems.

Tai ypač svarbu, kai kelias siauras ir (arba) stotelėje laukia daug žmonių.

Jeigu stotelėje stovi autobusas arba troleibusas, reikia įdėmiai stebėti įlipančius ir išlipančius keleivius.

Dėl įvairių priežasčių dažnai jų dėmesys būna nukreiptas ne į eismą, bet kitur.

Dėl to, taip pat dėl kitų veiksmų (pavyzdžiui, skubėjimo) gali susiklostyti pavojinga situacija.

Taip pat reikia stebėti, ar troleibusas arba autobusas nepradės važiuoti.

Per veidrodėlius reikia stebėti iš paskos važiuojančias transporto priemones.

Praleidimas

Reikia leisti autobusui, kuris stovi gyvenvietės stotelėje ir posūkio signalu rodo norintis išvažiuoti, įsilipti į transporto srautą.

Sudarant sąlygas autobuso ar troleibuso vairuotojui išvažiuoti iš stotelės, svarbu atsižvelgti į autobuso arba troleibuso matmenis ir manevruoti reikalingą erdvę.

Vieta kelyje

Važiuojant pro maršrutinio transporto stotelę, kurioje laukia žmonės, reikia laikytis pakankamo atstumo.

Greitis

Artėjant prie maršrutinio transporto stotelės, kurioje stovi autobusas arba troleibusas ir (arba) laukia žmonės, reikia sumažinti važiavimo greitį.

Kuo atstumas mažesnis, tuo labiau reikia sumažinti važiavimo greitį.

Signalizavimas ir reagavimas į signalus

Reikia paisyti autobuso ar troleibuso vairuotojo rodomo posūkio signalo.

Dažniausiai vien pagal užgesusius autobuso ar troleibuso stabdžių žibintus galime suprasti, kad vairuotojas ketina išvažiuoti.

Greičio mažinimas, stabdymas, sustojimas

Atsižvelgiant į aplinkybes, reikia laiku sumažinti greitį ir, jei reikia, sustoti.

Negalima be reikalo pristabdyti ar sustoti, jeigu dėl to kyla pavojus ar nepatogumų kitiems eismo dalyviams.

Taip laiku informuojami iš paskos važiuojančių transporto priemonių vairuotojai.

Žiedinė sankryža

Žiedinė sankryža – tai kelių sankirta, kurioje eismas vyksta ratu.

Žiedinė sankryža žymima kelio ženklų Nr. 410.

Žiedinėje sankryžoje nepasitaiko iš priekio atvažiuojančių transporto priemonių.

Praeityje žiedinės sankryžos pirmiausia būdavo įrengiamos vietoje sudėtingų sankryžų, kuriose susikirsdavo daugiau nei keturi keliai, taip siekiant pagerinti transporto srautą.

Šiais laikais sankryžos dažnai rekonstruojamos į mažąsias žiedines sankryžas. Tokia sankryža skatina transporto priemonių vairuotojus sumažinti greitį, dėl to eismas tampa saugesnis.

Žiedinėse sankryžose pageidaujamas vairuotojų elgesys skiriasi priklausomai nuo sankryžos tipo. Dėl tos priežasties žiedinės sankryžos yra laikomos ypatingomis kelio vietomis.

Kitų eismo dalyvių interesai

Reikia stengtis sudaryti kuo mažiau nepatogumų kitiems eismo dalyviams ir nekelti pavojaus. Ši taisyklė taikoma visiems eismo dalyviams, nepriklausomai nuo jų buvimo vietos ir greičio, kuriuo jie juda.

Dairymasis

Artėjant prie žiedinės sankryžos, įvažiuojant į žiedinę sankryžą, važiuojant ja ir išvažiuojant iš jos reikia būti atidiems.

Žiedinėje sankryžoje reikia atlikti daug veiksmų. Be to, ja juda ne vienas eismo dalyvis, todėl labai svarbu, kad vairuotojai nuolat būtų atidūs ir įdėmiai stebėtų, ar nepasikeitė eismo situacija.

Artėjimas

Artėjant prie žiedinės sankryžos, reikia kuo anksčiau nustatyti:

- ✓ žiedinės sankryžos tipą (kelio ženklai ir pan.);
- ✓ ar prie žiedinės sankryžos artėja, ja važiuoja kitos transporto priemonės;
- ✓ visą situaciją šalia žiedinės sankryžos ir joje (kelio dangos rūšis ir būklė, matomumas, ypatingos aplinkybės ir pan.).

Veidrodėliuose reikia stebėti situaciją už nugaros.

Prieš pat įvažiuojant į žiedinę sankryžą, reikia apsidairyti į kairę ir į dešinę, kad būtų galima nuspręsti, ar įvažiuoti į sankryžą saugu. Jeigu žiedinė sankryža pažymėta kelio ženklu Nr. 203, dairytis reikia dar įdėmiau.

Įvažiavimas

Įvažiuojant į žiedinę sankryžą, svarbu žinoti, kas vyksta prieš automobilį ir už jo.

Pažiūrėjus į kairę ir į dešinę, susipažįstama su situacija priekyje, o pažvelgus į veidrodėlius – su situacija gale.

Kai prieš sankryžą stovi kelio ženklas Nr. 203, svarbu būti itin dėmesingam.

Važiavimas

Persirikiuojant į kitą eismo juostą reikia atidžiai stebėti, ar toks manevras netrukdyt kitiems vairuotojams. Atliekant šį manevrą, svarbu patikrinti situaciją už automobilio ir šalia jo.

Pažiūrėjus į galinio vaizdo veidrodėlį, dešinės pusės veidrodėlį ir per dešinį petį, nustatoma, ar galima persirikiuoti į dešinę (ar niekas nebando apvažiuoti).

Pažiūrėjus į galinio vaizdo veidrodėlį, kairės pusės veidrodėlį ir per kairį petį, nustatoma, ar nėra iš kairės apvažiuojančių transporto priemonių.

Dirstelėjimas per petį nereiškia ilgo ir nereikalingo žiūrėjimo, nes taip galima lengvai iškrypti iš važiavimo trajektorijos. Be to, bus sunku pastebėti, kas vyksta prieš automobilį.

Išvažiavimas

Reikia stebėti transporto priemonės automobiliui iš dešinės (jei jų yra), t. y. pažiūrėti per galinio vaizdo veidrodėlį, dešinės pusės veidrodėlį ir per dešinį petį.

Taip pat reikia įdėmiai stebėti dviračių ir pėsčiųjų takus.

Praleidimas

Įvažiuojant į žiedinę sankryžą ir važiavimo ja metu reikia laikytis teisės aktų reikalavimų.

Išvažiuojant iš žiedinės sankryžos, praleidžiamos transporto priemonės, kurios niekur neišsuka. Taip pat reikia nepamiršti dviračių taku vykstančio eismo.

Vieta kelyje

Važiavimo kryptis ir eismo intensyvumas lemia eismo juostos arba vietos važiuojamojoje kelio dalyje pasirinkimą.

Artėjant prie žiedinės sankryžos, įvažiuojant į žiedinę sankryžą, važiuojant ja ir išvažiuojant iš jos, negalima blokuoti dviračių tako.

Tik tokiu būdu galima užtikrinti sklandų transporto srautą.

Važiuojant turi būti stengiamasi laikytis kuo arčiau eismo juostos vidurio.

Išvažiuojant iš žiedinės sankryžos, gali galioti ir kitos taisyklės. Plačiau apie jas – knygelės 3.4 dalyje, kurioje aptariami posūkiai.

Žiedinėse sankryžose su trimis eismo juostomis, jeigu eismo kryptys juostose nenurodytos:

Kai apvažiuojama ketvirtadalis žiedo:

- ✓ artėjant prie žiedinės sankryžos, laiku persirikiuoti į žiedinę sankryžą vedančio kelio dešinę eismo juostą;
- ✓ artėjant prie žiedinės sankryžos, atlikti tokius pat veiksmus, kaip ir sukant į dešinę;
- ✓ šioje padėtyje įvažiuoti į žiedinę sankryžą ir iš jos išvažiuoti.

Kai apvažiuojama pusė žiedo:

- ✓ artėjant prie žiedinės sankryžos, laiku persirikiuoti į žiedinę sankryžą vedančio kelio vidurinę eismo juostą;
- ✓ šioje padėtyje įvažiuoti į žiedinę sankryžą;
- ✓ vos tik pravažiavus pirmą išvažiavimą, persirikiuoti į dešinę eismo juostą ir atlikti tokius pat veiksmus, kaip ir sukant į dešinę;
- ✓ po to išvažiuoti iš žiedinės sankryžos.

Kai apvažiuojami trys ketvirtadaliai žiedo:

- ✓ artėjant prie žiedinės sankryžos, laiku persirikiuoti į žiedinę sankryžą vedančio kelio kairę eismo juostą;
- ✓ šioje padėtyje įvažiuoti į žiedinę sankryžą;
- ✓ sankryžoje važiuoti kaire eismo juosta;
- ✓ vos tik pravažiavus pirmą išvažiavimą, persirikiuoti į vidurinę eismo juostą;
- ✓ vos tik pravažiavus antrą išvažiavimą, persirikiuoti į dešinę eismo juostą ir atlikti tokius pat veiksmus, kaip ir sukant į dešinę;
- ✓ po to išvažiuoti iš žiedinės sankryžos.

Kai apvažiuojamas visas žiedas:

- ✓ artėjant prie žiedinės sankryžos, laiku persirikiuoti į žiedinę sankryžą vedančio kelio kairę eismo juostą;
- ✓ šioje padėtyje įvažiuoti į žiedinę sankryžą;
- ✓ sankryžoje važiuoti kaire eismo juosta;
- ✓ vos tik pravažiavus antrą išvažiavimą, persirikiuoti į vidurinę eismo juostą;
- ✓ vos tik pravažiavus trečią išvažiavimą, persirikiuoti į dešinę eismo juostą ir atlikti tokius pat veiksmus, kaip ir sukant į dešinę;
- ✓ po to išvažiuoti iš žiedinės sankryžos.

Žiedinėse sankryžose su dviem eismo juostomis elgiamasi panašiai, kaip ir važiuojant žiedinė sankryža su trimis eismo juostomis, išskyrus tai, kad:

- ✓ ten, kur aprašomas važiavimas trimis ketvirčiais žiedo, vietoje „vidurinė eismo juosta“ turi būti „dešinė eismo juosta“;
- ✓ važiuojant trimis ketvirčiais žiedo, kaire eismo juosta važiuojama tol, kol pravažiuojamas antras išvažiavimas;
- ✓ važiuojant visu žiedu, kaire eismo juosta važiuojama tol, kol pravažiuojamas trečias išvažiavimas.

Pirmiau aprašyta procedūra netaikoma:

- ✓ asimetriškose sankryžose;
- ✓ žiedinėse sankryžose, kuriose nėra sužymėta eismo juostų;
- ✓ žiedinėse sankryžose, kuriose nurodytos eismo kryptys juostose arba eismą reguliuoja šviesoforas;
- ✓ kai eismas intensyvus.

Jeigu neįmanoma laikytis aprašytos važiavimo procedūros, vairuotojas turi pakoreguoti savo veiksmus.

Į kitą eismo juostą persirikiuojama sklandžia trajektorija.

Greitis

Artėjant prie žiedinės sankryžos ir važiuojant ja, automobilio greitis turi būti toks, kad visus veiksmus būtų galima atlikti saugiai.

Jeigu prieš žiedinę sankryžą stovi kelio ženklas 203, vairuotojas turi dar atsakingiau rinktis važiavimo greitį.

Reagavimas į šviesoforo ir eismo reguliuotojo signalus

Reikia paisyti pasirinktai važiavimo krypties skirtų šviesoforo signalų.

Jeigu mirksi geltonos spalvos šviesoforo signalas, vairuotojai turi būti dar atidesni.

Reagavimas į kelio ženklus

Reikia paisyti draudžiamųjų ir nurodomųjų kelio ženklų bei horizontaliojo ženklinimo.

Jeigu link žiedinės sankryžos vedančiame kelyje nurodytos eismo kryptys juostose, reikia kuo greičiau pasirinkti reikiamą eismo juostą. Eismo juostos pasirinkimas priklauso nuo važiavimo krypties.

Žiedinėje sankryžoje taip pat reikia paisyti eismo juostose nurodytos važiavimo krypties.

Signalizavimas ir reagavimas į signalus

Persirikiuojant žiedinėje sankryžoje ir iš jos išvažiuojant, reikia laiku įjungti posūkio signalą.

Vos tik persirikiuojama į kitą eismo juostą arba išvažiuojama iš žiedinės sankryžos, posūkio signalą reikia išjungti.

Siekiant, kad kiti eismo dalyviai tikrai sužinotų apie vairuotojo ketinimus, prasminga posūkio signalą palikti įjungtą kiek ilgiau.

Jeigu žiedinėje sankryžoje yra daugiau nei viena eismo juosta, gali būti pageidautina kitaip rodyti važiavimo kryptį. Tai padeda išvengti kitų eismo dalyvių trikdymo.

Artėjant prie žiedinės sankryžos ir ja važiuojant, labai svarbu paisyti kitų vairuotojų rodomų posūkio signalų.

Greičio mažinimas, stabdymas, sustojimas

Atsižvelgiant į aplinkybes, reikia laiku sumažinti greitį ir, jei reikia, sustoti.

Negalima be reikalo pristabdyti ar sustoti, jeigu dėl to sukeliamas pavojus ar nepatogumų kitiems eismo dalyviams.

Greitį mažinkite, stabdykite ir sustokite tinkamu būdu, atsižvelgdami į bendrą eismo situaciją.

3.10. Saugūs ir taisyklingi veiksmai bei manevrai

Šioje dalyje aptariami:

- ✓ pasiruošimas važiuoti ir automobilio patikrinimas;
- ✓ įlipimas ir išlipimas;
- ✓ važiavimas įkalnėje;
- ✓ važiavimas atbuline eiga;
- ✓ automobilio pastatymas į stovėjimo vietą;
- ✓ apsisukimas.

Pajudant iš vietos, važiuojant atbuline eiga, statant automobilį į stovėjimo vietą ir apsisukant, reikia praleisti kitas transporto priemones.

Kiekvienas vairuotojas praktiškai įsitikina, kad šie manevrai atliekami nuolat.

Pavyzdžiui, kiekvienas vairuotojas gali susidurti su kliūtimi kelyje, dėl kurios reikės apsukti automobilį. Automobilio statymas į stovėjimo vietą taip pat yra kasdienis manevras.

Nesvarbu, kur automobilis statomas – gatvėje, uždaroje ar atviroje stovėjimo aikštelėje – visais atvejais šiam manevrui atlikti vairuotojas turi turėti tam tikrų įgūdžių.

Priklausomai nuo ketinamo atlikti manevro ir konkrečios situacijos vairuotojas turi įsitikinti, kad jį atliekant kitiems eismo dalyviams nebus trukdoma labiau, nei tai būtina, taip pat kad nebus niekam padaryta žala.

Negalima manevrų atlikti taip, kad dėl jų lėtumo būtų trukdoma arba galėtų būti trukdoma kitiems eismo dalyviams.

Atliekant manevrą, reikia mokėti gerai valdyti automobilį ir kartu atidžiai stebėti aplinką.

Geras transporto priemonės valdymas reiškia tinkamą greičio ir sankabos pedalų bei pagrin-dinio ir stovėjimo stabdžių valdymą.

Nuo gero valdymo taip pat neatsiejamas greitas ir tikslus vairo valdymas, vairuotojui atsi-žvelgiant į vairuojamos transporto priemonės gabaritus. Reikia kuo mažiau sukti vairą, kai automobilis stovi.

Savaime suprantama, jog prieš važiuojant automobiliu reikia pasiruošti. Jeigu važiuojama į nežinomą vietą ar teritoriją, protinga iš anksto sužinoti važiavimo maršrutą (pavyzdžiui, naudojantis žemėlapiu ar eismo informacija).

Pageidautina, kad vairuotojas, prieš pradėdamas važiuoti, atliktų trumpą automobilio patik-rą. Dėl to būtinos šios tokios žinios apie automobilį. Taip pat reikia sugebėti tinkamai suprasti įvai-rių lempučių ir matuoklių funkcijas. Šioje knygelės dalyje tai trumpai aptariama.

Pasiruošimo ir patikros veiksmai yra susiję su pagrindinėmis žiniomis apie automobilį ir įvai-rių kontrolės prietaisų valdymo įgūdžiais.

Pasiruošimas važiuoti ir automobilio patikrinimas

Pasiruošimo ir patikros veiksmai aptariami bendrai, nes jie neatsiejami vieni nuo kitų.

Tai veiksmai, kurie atliekami tam, kad būtų įsitikinta, ar automobilio techninė būklė pakankamai gera, kad būtų galima važiuoti.

Saugaus ir tausojančio aplinką vairavimo sumetimais svarbu, kad vairuotojas būtų susipažinęs su įvairių valdymo įtaisų funkcijomis, transporto priemonės dalimis, kontrolinėmis lemputėmis, matuokliais, skaitikliais, jungikliais ir t. t. bei žinotų, kur juos rasti.

Pasiruošimo ir patikros veiksmai skirstomi į:

- ✓ transporto priemonės išorės tikrinimą;
- ✓ transporto priemonės vidaus tikrinimą.

Svarbu, kad vairuotojas turėtų tam tikrų įgūdžių, būtinų minėtiems veiksams atlikti. Saugus ir aplinką tausojantis važiavimas prasideda nuo kelionės planavimo ir pasirengimo jai.

Transporto priemonės išorės tikrinimas

- ✓ Ar transporto priemonės apačioje nėra kokių nors skysčių nutekėjimo žymių arba kitų kliūčių.
- ✓ Kėbulas, langai ir langų valytuvai.
- ✓ Apšvietimas (priekiniai, galiniai bei stabdžių žibintai, posūkio rodikliai ir atšvaitai).
- ✓ Variklio dangtis ir bagažinė (ar gerai uždaryti).
- ✓ Langai ir veidrodėliai (ar švarūs).
- ✓ Padangos (protektorius ir slėgis, ventiliai).
- ✓ Alyvos lygis.
- ✓ Stabdžių skysčio lygis.
- ✓ Aušinimo skysčio lygis.
- ✓ Langų plovimo skystis (žiemą neužšalantis).
- ✓ Atsarginis ratas, kėliklis (jei turi būti, koks jo slėgis ir kur jis yra).
- ✓ Pirmosios medicinos pagalbos vaistinėle ir gesintuvas.
- ✓ Avarinio sustojimo ženklas;
- ✓ Ryškiaspalvė šviesą atspindinti liemenė.

Transporto priemonės vidaus tikrinimas

- ✓ Saugumo sumetimais svarbios kontrolinės lemputės.
- ✓ Ar įjungta, išjungta oro pagalvė (priklausomai nuo vaiko kėdutės vietos).
- ✓ Matuokliai (degalų, variklio temperatūros ir pan.).

Ar tinkamai veikia:

- ✓ langų valytuvai;
- ✓ galinio lango šildymas, priekinio ir šoninių langų apipūtimas;
- ✓ vėdinimas, šildymas;
- ✓ stabdžiai (ar pakankamas pedalo slėgis).

Ar tinkamai sureguliuota:

- ✓ vairuotojo sėdynė;
- ✓ galvos atrama;

- ✓ saugos diržas;
- ✓ veidrodėliai.

Prieš paleidžiant variklį, patikrinama, ar keleiviai užsisegę saugos diržus, ar visos durys gerai uždarytos, ar nėra nepritvirtintų daiktų transporto priemonės gale už keleivių sėdynių.

Įlipimas ir išlipimas

Praktiniais sumetimais įlipimas ir išlipimas aptariami kartu.

Įlipimas ir išlipimas yra susiję su automobilio durelių atidarymu ir palikimu. Dėl to gali būti trukdoma kitiems eismo dalyviams ar netgi sukeliama pavojinga situacija. Automobilio durelės gali būti atidarytos ne ilgiau, nei tai yra reikalinga. Vairuotojas visada turi atkreipti dėmesį, ar automobilio durelės uždarytos.

Įlipimas

Kitų eismo dalyvių interesai

Atidaryti automobilio dureles galima tik tada, kai tai nesukels jokių nepatogumų ar pavojaus kitiems eismo dalyviams.

Ši taisyklė galioja tiek iš priekio, tiek iš paskos važiuojančioms transporto priemonėms. Įlipti reikia greitai ir po to iš karto uždaryti dureles.

Dairymasis

Prieš atidarant automobilio dureles pirmiausia reikia gerai apsidairyti.

Prieš įlipant į automobilį pirmiausia reikia žvilgtelėti, ar už automobilio nėra jokių kliūčių, kurios trukdys pajudėti atbuline eiga. Po to reikia eiti lygiagrečiai su automobiliu. Taip lengviausia žiūrėti ta kryptimi, iš kurios artėja transporto priemonės.

Taip pat galima apžiūrėti, ar šalia automobilio nėra kitų kliūčių.

Prieš išvažiuojant reikia įsitikinti, ar tai saugu ir ar nebus trukdoma kitiems eismo dalyviams.

Prieš įlipant į automobilį reikia pažiūrėti, ar šalia jo nėra jokių kliūčių.

Jeigu automobilis pastatytas šalia kitos transporto priemonės, atidaryti dureles reikia ypač atsargiai.

Išlipimas

Kitų eismo dalyvių interesai

Atidaryti automobilio dureles galima tik tada, kai tai nesukels jokių nepatogumų ar pavojaus kitiems eismo dalyviams.

Ši taisyklė galioja tiek iš priekio, tiek iš paskos važiuojančioms transporto priemonėms. Išlipti reikia greitai ir po to iš karto uždaryti dureles.

Dairymasis

Prieš atidarant automobilio dureles, pirmiausia reikia gerai apsidairyti.

Prieš išlipant iš automobilio, pirmiausia reikia atidžiai pasižiūrėti į galinio vaizdo veidrodėlį, kairės pusės veidrodėlį ir per kairį petį.

Jeigu automobilis pastatytas šalia kitos transporto priemonės, atidaryti dureles reikia ypač atsargiai.

Važiavimas įkalne

Vairuotojas turi sugebėti sustabdyti automobilį įkalnėje ir vėl pajudėti iš vietos.

Pajudant įkalnėje po sustojimo automobilis negali pradėti riedėti arba užgesti.

Pajudėjimą iš vietos įkalnėje galima atlikti dviem būdais: arba važiuojamojoje kelio dalyje, arba kelkraštyje. Tai galima atlikti ne tik įkalnėje, bet ir nuokalnėje.

Pirmuoju atveju sustojama ir vėl pajudama įkalnėje esančioje važiuojamojoje kelio dalyje. Vairuotojas turi sugebėti po sustojimo pajudėti iš vietos neužgesindamas automobilio variklio ir nepradėdamas riedėti atgal.

Antruoju atveju sustojama įkalnėje esančiame dešiniame kelkraštyje. Vadinasi, įkalnėje sustota tyčia, o ne todėl, kad to reikalauja eismo situacija. Tokiu atveju netrukdoma kitoms transporto priemonėms.

Antruoju atveju reikia elgtis taip, kaip aprašyta toliau.

Atlikimo būdas (transporto priemonės valdymas)

- ✓ Sustokite dešinėje važiuojamosios kelio dalies pusėje.
- ✓ Tinkamai įsiliekitė į transporto srautą.
- ✓ Ruošiantis pajudėti iš vietos įkalnėje ir pajudant reikia vadovautis 1 skyriuje pateiktais nurodymais.

Dairymasis

Prieš pradėdant važiuoti po sustojimo reikia atidžiai apsidairyti.

Apsidairyti reikia tokia tvarka:

- ✓ į priekį;
- ✓ į galinio vaizdo veidrodėlį;
- ✓ į kairės pusės veidrodėlį;
- ✓ per kairį petį.

Prieš pradėdant ir pradėjus judėti po sustojimo reikia veidrodėliuose stebėti už nugaros esančias transporto priemones.

Praleidimas

Prieš pradėdant važiuoti po sustojimo, reikia praleisti kitas transporto priemones.

Signalizavimas ir reagavimas į signalus

Prieš pradėdant važiuoti, reikia parodyti posūkį.

Pradėjus važiuoti, netrukus reikia posūkio signalą išjungti.

Važiavimas atbuline eiga

Važiuojant atbuline eiga reikia išlaikyti vienodą atstumą nuo važiujamosios dalies krašto.

Šis manevras susideda iš tokių elementų:

- ✓ važiuojama atbuline eiga tiesiai apie 20 metrų;
- ✓ nesustojant tinkamai padaromas vingis į dešinę;
- ✓ po vingio vėl važiuojama tiesiai.

Atlikimo būdas (transporto priemonės valdymas)

- ✓ Sustokite pakankamu atstumu iki važiujamosios kelio dalies dešinio kelkraščio.
- ✓ Sustojus automobilio ratai turi būti tiesūs.
- ✓ Jei vairuotojas nori, jis gali pasisukti per liemenį taip, kad dešinė ranka nebelaikytų vairo. Dešinė ranka galima kur nors atsiremti.
- ✓ Atbuline eiga važiuojama lėtai.
- ✓ Nežymiais vairo judesiais išlaikomas vienodas atstumas į abi puses.
- ✓ Ruošiantis važiuoti atbuline eiga ir važiuojant reikia vadovautis 1 skyriuje pateiktais nurodymais.

Dairymasis

Prieš pradėdant važiuoti ir važiuojant atbuline eiga, reikia atidžiai stebėti aplinką.

Prieš pradėdamas manevrą, vairuotojas turi įsitikinti, kad manevruodamas netrukdytų ir nesukels pavojaus kitiems eismo dalyviams. Reikia apsidairyti:

- ✓ į priekį;
- ✓ į galinio vaizdo veidrodėlį;
- ✓ į kairį veidrodėlį, dešinį veidrodėlį;
- ✓ per abu pečius.

Atliekant šį manevrą reikia ypač atidžiai stebėti automobilio aplinką. Tam naudojami veidrodėliai ir dairomasi per abu pečius. Važiuojant atbuline eiga:

- ✓ dairomasi į priekį, į kairį veidrodėlį ir per kairį petį – kol automobilio priekis nepasisuko į kelio vidurį;
- ✓ reikia nuolat dirščioti į priekį;
- ✓ negalima žiūrėti vien į nurodytą sustojimo vietą, nes taip galima nepastebėti kitų eismo dalyvių.

Praleidimas

Būtina praleisti kitus eismo dalyvius. Šis reikalavimas galioja visiems eismo dalyviams, nepriklausomai nuo jų judėjimo krypties.

Priklausomai nuo situacijos kelyje ir eismo situacijos, važiuojant atbuline eiga, gali tekti sustoti, kad būtų galima praleisti kitus eismo dalyvius.

Automobilio pastatymas į stovėjimo vietą

Automobilis į stovėjimo vietą gali būti pastatytas:

- ✓ lygiagrečiai su kelkraščiu;
- ✓ priekį (galą) atsukus į kelkraštį arba įstrižai kelkraščiui.

Automobilis gali būti statomas tiek važiuojant į priekį, tiek atbuline eiga, įkalnėje arba nuokalnėje.

Jeigu šis manevras atliekamas įkalnėje arba nuokalnėje, šlaito kampas negali būti labai didelis.

Automobilio pastatymas lygiagrečiai su kelkraščiu (atbuline eiga)

Atliekant šį manevrą, automobilis turi būti pastatytas dešiniame kelkraštyje, kai prieš jį nedeliu atstumu stovi kita transporto priemonė.

Atlikimo būdas (transporto priemonės valdymas)

- ✓ Sustokite pakankamu atstumu nuo transporto priemonės, už kurios statysite automobilį.
- ✓ Sustojus automobilio ratai turi būti tiesūs.
- ✓ Automobilio galas turi daugmaž sutapti su kelkraštyje stovinčios transporto priemonės galu.
- ✓ Važiuodami atbuline eiga tinkamu momentu pasukite vairą ir vėl grąžinkite jį į pradinę padėtį.
- ✓ Tuo metu, kai automobilio priekis yra labiausiai išsikišęs į važiuojamąjį kelio dalį, negaiškite laiko, kad netrukdytumėte artėjančioms transporto priemonėms.
- ✓ Ruošiantis statyti automobilį ir važiuojant atbuline eiga, reikia vadovautis 1 skyriuje pateiktais nurodymais.

Konkretus vairo pasukimo ir grąžinimo į pradinę padėtį momentas priklauso nuo važiavimo greičio ir individualių automobilio savybių.

Dairymasis

Prieš pradėdamas važiuoti ir važiuojant atbuline eiga, reikia atidžiai stebėti aplinką.

Prieš pradėdamas manevrą, vairuotojas turi įsitikinti, kad manevruodamas netrukdyt ir nesukels pavojaus kitiems eismo dalyviams.

Atliekant šį manevrą, reikia įdėmiai stebėti automobilio aplinką. Tam naudojami veidrodėliai ir dairomasi per abu pečius.

Apsidairyti reikia tokia tvarka:

- ✓ prieš pradėdant važiuoti atbuline eiga: į priekį, į galinio vaizdo veidrodėlį, į kairės pusės veidrodėlį, į dešinės pusės veidrodėlį, per abu pečius;
- ✓ kol automobilio priekis nepasisuko į kelio vidurį: į priekį, į kairį veidrodėlį ir per kairį petį;
- ✓ važiuojant atbuline eiga negalima žiūrėti vien į automobilį, už kurio statoma, nes taip galima nepastebėti artėjančių transporto priemonių.

Praleidimas

Būtina praleisti kitus eismo dalyvius. Šis reikalavimas galioja visiems eismo dalyviams, nepriklausomai nuo jų judėjimo krypties.

Tai reiškia, kad tuo metu, kai automobilio priekis labiausiai išsikiša į važiuojamąją kelio dalį, jis negali trukdyti artėjančioms transporto priemonėms.

Automobilio statymas lygiagrečiai su kelkraščiu (važiuojant į priekį)

Atliekant šį manevrą automobilis turi būti pastatytas ribotoje erdvėje šalia šaligatvio.

Atlikimo būdas (transporto priemonės valdymas)

- ✓ Sustokite pakankamu atstumu iki vietos, kurioje statysite automobilį.
- ✓ Pradėjus judėti į priekį reikia tam tikru momentu pasukti vairą.
- ✓ Važiavimo trajektorija turi būti sklandi ir tiksli.
- ✓ Likus nedideliam atstumui iki šaligatvio, ištiesinamas vairas.
- ✓ Kai automobilis atsiduria lygiagrečiai su šaligatviu, sustojama.
- ✓ Važiavimo greitis turi būti tolygus ir nedidelis.
- ✓ Ruošiantis statyti automobilį ir važiuojant atbuline eiga, reikia vadovautis 1 skyriuje pateiktais nurodymais.

Dairymasis

Atliekant manevrą, reikia atidžiai stebėti aplinką.

Prieš pradėdamas manevrą, vairuotojas turi įsitikinti, kad manevruodamas netrukdyt ir nesukels pavojaus kitiems eismo dalyviams. Eismo dalyviai gali būti bet kurioje automobilio pusėje.

Atliekant šį manevrą, apsidairyti reikia tokia tvarka:

- ✓ prieš pradėdant važiuoti: į priekį, į galinio vaizdo veidrodėlį, į kairės pusės veidrodėlį, per kairį petį, į dešinės pusės veidrodėlį, per dešinį petį;
- ✓ prieš pat pasukant vairą: į galinio vaizdo veidrodėlį, į dešinį veidrodėlį ir per dešinį petį.

Automobilis gali būti pastatytas įkalnėje arba nuokalnėje.

Praleidimas

Būtina praleisti kitus eismo dalyvius. Šis reikalavimas galioja visiems eismo dalyviams, nepriklausomai nuo jų judėjimo krypties.

Automobilio statymas pažymėtoje stovėjimo vietoje

Jeigu automobilis statomas važiuojant į priekį, vairuotojas gali rinktis tiek dešinėje, tiek kairėje esančią stovėjimo vietą. Kai manevras atliekamas atbuline eiga, galima rinktis tik dešinėje esančią stovėjimo vietą. Negalima automobilio statyti labai arti dvi stovėjimo vietas vieną nuo kitos skirian-

čios linijos ar ant jos. Šalia pasirinktos stovėjimo vietos esančios kitos stovėjimo vietos turi likti laisvos.

Automobilio statymas pažymėtoje stovėjimo vietoje (važiuojant į priekį)

Atlikimo būdas (transporto priemonės valdymas)

- ✓ Likus mažiausiai dviem stovėjimo vietoms iki nusižiūrėtos vietos, reikia sustoti.
- ✓ Pradėjus judėti tinkamu momentu sklandžiai pasukti vairą, kad į stovėjimo vietą būtų galima įvažiuoti iš pirmo karto.
- ✓ Laiku ištiesinti ratus (kai visa transporto priemonė įsuka į stovėjimo vietą).

Dairymasis

Atliekant manevrą, reikia atidžiai stebėti aplinką.

Prieš pradėdamas manevrą, vairuotojas turi įsitikinti, kad manevruodamas netrukdyt ir nesukels pavojaus kitiems eismo dalyviams. Eismo dalyviai gali būti bet kurioje automobilio pusėje.

Atliekant šį manevrą, apsidairyti reikia tokia tvarka:

- ✓ prieš pradėdamas važiuoti: į priekį, į galinio vaizdo veidrodėlį, į kairės pusės veidrodėlį, per kairį petį, į dešinės pusės veidrodėlį, per dešinį petį;
- ✓ prieš pat pasukant vairą: į galinio vaizdo veidrodėlį, į dešinį veidrodėlį ir per dešinį petį.

Automobilis gali būti pastatytas įkalnėje arba nuokalnėje.

Praleidimas

Būtina praleisti kitus eismo dalyvius. Šis reikalavimas galioja visiems eismo dalyviams, nepriklausomai nuo jų judėjimo krypties.

Automobilio statymas pažymėtoje stovėjimo vietoje (važiuojant atbuline eiga)

Atlikimo būdas (transporto priemonės valdymas)

- ✓ Likus mažiausiai dviem stovėjimo vietoms iki nusižiūrėtos vietos reikia sustoti.
- ✓ Iš šios pozicijos pavažiuoti į priekį iki tos vietos, iš kurios bus atliekamas manevras.
- ✓ Važiuodami atbuline eiga tinkamu momentu pasukite vairą taip, kad į stovėjimo vietą būtų galima įvažiuoti iš pirmo karto.
- ✓ Automobiliui sustojus jo ratai turi būti tiesūs.
- ✓ Ruošiantis statyti automobilį ir važiuojant atbuline eiga, reikia vadovautis 1 skyriuje pateiktais nurodymais.

Dairymasis

Atliekant manevrą reikia atidžiai stebėti aplinką.

Prieš pradėdamas manevrą, vairuotojas turi įsitikinti, kad manevruodamas netrukdyt ir nesukels pavojaus kitiems eismo dalyviams. Eismo dalyviai gali būti bet kurioje automobilio pusėje.

Atliekant šį manevrą, apsidairyti reikia tokia tvarka:

- ✓ prieš pradėdant važiuoti: į priekį, į galinio vaizdo veidrodėlį, į kairės pusės veidrodėlį, per kairį petį, į dešinės pusės veidrodėlį, per dešinį petį;
- ✓ prieš pat pasukant vairą: į galinio vaizdo veidrodėlį, į dešinį veidrodėlį ir per dešinį petį.

Automobilis gali būti pastatytas įkalnėje arba nuokalnėje.

Praleidimas

Būtina praleisti kitus eismo dalyvius. Šis reikalavimas galioja visiems eismo dalyviams, nepriklausomai nuo jų judėjimo krypties.

Apsisukimas

Apsisukimas gali būti atliekamas:

- ✓ keliais judesiais (važiuojant į priekį ir atgal), kai kelias pakankamai siauras;
- ✓ vienu sklandžiu judesiu (pusračiu) ribotoje erdvėje.

Važiuoti reikia kuo mažesniu greičiu, bet vairuoti – kuo greičiau. Reikia vengti sukti vairą automobiliui stovint.

Apsisukimas atliekant kelis judesius

Kai apsisukama, atliekant kelis judesius, naudojama tik važiuojamąja kelio dalimi. Automobilio padangos gali paliesti šaligatvio kraštą.

Atliekant šį manevrą, tenka padaryti kelis judesius.

Važiuoti pradėdama dešiniame kelio krašte.

Manevro metu atbulinė pavara turi būti įjungama tik vieną kartą. Vairuotojas turi stengtis netrukdyti kitiems eismo dalyviams ir nesukelti pavojingos situacijos.

Atlikimo būdas (transporto priemonės valdymas)

- ✓ Sustokite tinkamu atstumu iki dešinio kelkraščio.
- ✓ Važiuodami nedideliu, bet pastoviu greičiu staigiai pasukite vairą į kairę.
- ✓ Prieš pat ratams paliečiant šaligatvį pasukite vairą į dešinę ir ištiesinkite ratus.
- ✓ Ratai gali nežymiai prisiliesti šaligatvio krašto.
- ✓ Įjunkite atbulinę pavarą ir važiuodami pasukite vairą į dešinę.
- ✓ Prieš pat ratams paliečiant šaligatvį pasukite vairą į kairę ir ištiesinkite ratus.
- ✓ Ratai gali nežymiai prisiliesti šaligatvio krašto.
- ✓ Važiuodami sukite į kairę.
- ✓ Padidinkite greitį iki įprasto transporto priemonių srauto greičio.
- ✓ Prieš atliekant šį manevrą ir jo metu reikia vadovautis 1 skyriuje pateiktais nurodymais.

Dairymasis

Atliekant manevrą, reikia atidžiai stebėti aplinką.

Prieš pradėdamas manevrą, vairuotojas turi įsitikinti, kad manevruodamas netrukdyt ir nesukels pavojaus kitiems eismo dalyviams. Eismo dalyviai gali būti bet kurioje automobilio pusėje.

Reikia įvertinti bendrą situaciją kelyje ir eismo situaciją.

Atliekant šį manevrą, apsidairyti reikia tokia tvarka:

- ✓ prieš pradėdant važiuoti: į priekį, į galinio vaizdo veidrodėlį, į kairės pusės veidrodėlį, per kairį petį;
- ✓ važiavimo metu: nuolat dairytis į kairę, į dešinę, į galinio vaizdo ir kairės pusės veidrodėlius (taip pat nepamirškite pėsčiųjų);
- ✓ beveik baigus manevrą, prieš pradėdant važiuoti priešinga kryptimi: į galinio vaizdo veidrodėlį, į kairės pusės veidrodėlį ir per kairį petį.

Praleidimas

Būtina praleisti kitus eismo dalyvius. Šis reikalavimas galioja visiems eismo dalyviams, nepriklausomai nuo jų judėjimo krypties.

Apsisukimas atliekant vieną judesį

Kai apsisukama, atliekant vieną judesį, naudojamosi ne tik važiuojamąja kelio dalimi, bet ir stovėti skirta juosta. Apsisukama vienu sklandžiu judesiu (pusračiu) ribotoje erdvėje. Automobilio padangos negali paliesti šaligatvio krašto.

Atliekant šį manevrą, užtenka padaryti vieną judesį.

Važiuoti pradėdama dešiniame kelio krašte. Atliekant manevrą negalima, nesant būtinybės, sustoti.

Atlikimo būdas (transporto priemonės valdymas)

- ✓ Sustokite tinkamu atstumu iki dešinio kelkraščio.
- ✓ Pavažiokite kelis metrus tiesiai.
- ✓ Jei reikia, įvažiuokite į dešinėje esančią stovėjimo vietą ar kitą laisvą kelio dalį.
- ✓ Staigiai pasukite vairą į kairę.
- ✓ Greitis turi būti mažas, bet nekintantis.
- ✓ Baigiant suktis puslankiu, ištiesinkite ratus, kad liktumėte savo kelio dalyje.
- ✓ Padidinkite greitį iki įprasto transporto priemonių srauto greičio.
- ✓ Prieš atliekant šį manevrą ir jo metu reikia vadovautis 1 skyriuje pateiktais nurodymais.

Dairymasis

Atliekant manevrą reikia atidžiai stebėti aplinką.

Prieš pradėdamas manevrą, vairuotojas turi įsitikinti, kad manevruodamas netrukdyt ir nesukels pavojaus kitiems eismo dalyviams. Eismo dalyviai gali būti bet kurioje automobilio pusėje. Reikia įvertinti bendrą situaciją kelyje ir eismo situaciją.

Atliekant šį manevrą, apsidairyti reikia tokia tvarka:

- ✓ prieš pradėdant važiuoti: į priekį, į galinio vaizdo veidrodėlį, į kairės pusės veidrodėlį, per kairį petį;
- ✓ važiavimo metu: į priekį, į kairę, į dešinę, į galinio vaizdo ir kairės pusės veidrodėlius, per kairį petį;
- ✓ beveik baigus manevrą, prieš pradėdant važiuoti priešinga kryptimi: į priekį, į galinio vaizdo veidrodėlį, į kairės pusės veidrodėlį ir per kairį petį.

 Praleidimas

Būtina praleisti kitus eismo dalyvius. Šis reikalavimas galioja visiems eismo dalyviams, nepriklausomai nuo jų judėjimo krypties.
